

Total No. of Questions : 5]

SEAT No. :

P732

[Total No. of Pages : 2

[5158]Ext. - 101

F.Y. B.Com.

COMPULSORY ENGLISH (External)

(2013 Pattern)

Textbook : A Pathway to success

Edited by : Ashok Chaskar

Anand Kulkarni

Vijay Madge

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 100

Instructions to the candidates :-

- 1) *All questions are compulsory.*
- 2) *Figures to the right indicate full marks.*

Q1) Attempt any one from (A) and one from (B) in about 150 words each :[20]

- A) i) How did Kalam's parents and teachers play a significant role in shaping his personality?
- ii) What are the methods of water conservation and utilization according to C.V. Raman?
- B) i) How has advertising degraded art according to Heman work?
- ii) Describe Datta's plan of action to repair the damage that had occurred.

Q2) Attempt any one from (A) and one from (B) in about 150 words each :[20]

- A) i) Attempt a character sketch of Ivan Dmitritch.
- ii) How does the poet Derozio acknowledge the past poets of India?
- B) i) What is money - madness according to D.H. Lawrence?
- ii) Vishal meets Vikrant at a shopping mall. The two greet each other and exchange a few words before taking leave. Write a dialogue in ten lines.

P.T.O.

Q3) Attempt any one from (A) and one from (B) in about 150 words each :[20]

- A) i) How did Indra Nooyi maintain a balance between her personal and professional responsibilities?
ii) Why does Narayana Murthy appeal the students to pursue excellence?
- B) i) What is the situation regarding English in India as depicted in the essay 'Toasted English'?
ii) What prospects has globalization driven by technology brought to India according to Murthy?

Q4) Attempt any one from (A) and one from (B) in about 150 words each :[20]

- A) i) Attempt a character sketch of Gopalam.
ii) Why did Mr. Varma misunderstand the devotion of his son?
- B) i) How does Sarojini Naidu project a positive view of life in 'The Soul's Prayer'?
ii) Comment on the central idea of the poem 'Stopping by Woods on a Snowy Evening'.

Q5) A) Attempt any one of the following in about 150 words : [10]

- i) Write a letter to your younger sister congratulating her on getting selected as media reporter with zee News.
ii) Write a brief newspaper report of two short paragraphs on the following headline :
Digital Transactions : Need of the hour.

B) Attempt any one of the following in about 150 words : [10]

- i) There is a vacancy in Birla and Sons Finance Ltd. Bangalore for the post of Finance officer. Write your resume for the same.
ii) Write an email letter to the Times News at the email address editor@timesnews.com informing him about the problem in cashless transactions due to poor connectivity.

Total No. of Questions : 5]

SEAT No. :

P733

[Total No. of Pages : 7

[5158]Ext. - 102
F.Y. B.Com.
FINANCIAL ACCOUNTING
(2013 Pattern)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 100

Instructions to the candidates :-

- 1) All questions are compulsory.*
- 2) Figures to the right indicate full marks.*
- 3) Use of calculator is allowed.*

Q1) A) State whether the following statements are 'True' or 'False'. (Any Seven) **[7]**

- i) Dissolution of the firm means the dissolution of the partnership between all the partners of the firm.
- ii) The main function of Accounting Standard Board is to formulate accounting policies.
- iii) Accumulated losses of amalgamating firms are transferred to new firm's account.
- iv) Partner's loan is transferred to the Realisation Account with other liabilities of the firm.
- v) Excess of minimum rent over the amount of actual royalty is a short working.
- vi) Under Instalment System the buyer is responsible for risk of loss of goods.
- vii) Departmental Accounts are prepared with a view to ascertain the department wise performance.
- viii) The main objective of accounting standards is to harmonize the diverse accounting policies and practices at present in use.
- ix) Maximum loss is distributed amongst all the partners in their capital ratio.

P.T.O.

- B) Fill in the blanks from the brackets. (Any Seven) [7]
- i) Property tax payable is an example of ____ liability of the dissolving firm.
(contingent; preferential; internal)
 - ii) The Institute of Chartered Accountants of India, constituted an Accounting Standards Board on _____.
(1st April, 1977; 21st April, 1977; 21st April, 1975)
 - iii) In case of insolvency of a partner, any sum received from his private estate is _____ to his capital Account.
(debited, credited)
 - iv) The lessee's right to recoup short workings relates to _____.
(first three years; terms of the agreement; subsequent two years)
 - v) In absence of an agreement, shares received from limited company as a purchase consideration, are distributed amongst the partners in their _____ ratio.
(profit sharing, original capital ratio, final claim)
 - vi) Under Instalment System, the amount of total interest is transferred to _____ Account.
(Interest; Interest suspense, Profit and Loss)
 - vii) Canteen expenses are apportioned to departments on the basis of _____.
(direct wages; number of employees; sales)
 - viii) Partner's Capital Account is debited with _____ of an asset taken over by him.
(book value; agreed value; market value)
 - ix) The basic objective of amalgamation of partnership firm is to _____.
(increase the number of partners; maximize profit; increase the stock)

C) Write short notes on: (Any Two)

[16]

- i) Need of Accounting Standards.
- ii) Surplus Capital Method.
- iii) Objectives of amalgamation of partnership firms.
- iv) Features of Instalment purchase system.

Q2) Ramesh, Mahesh and Naresh were partners in a firm sharing profits and losses in the ratio of 3: 2: 1 respectively. The partnership was dissolved on 31st March, 2016. The Balance Sheet on that date before adjusting loss of the year, showed the following position: [20]

Balance Sheet as on 31st March, 2016

Liabilities	₹	Assets	₹
Sundry Creditors	6,00,000	Buildings	5,30,000
Outstanding wages	30,000	Machinery	2,00,000
Ramesh's Loan	80,000	Stock	1,64,000
Mahesh's Loan	40,000	Debtors	3,74,000
Capital Accounts:	7,50,000	Furniture	40,000
Ramesh 4,10,000		Bank	12,000
Mahesh 3,00,000		Profit & Loss (2015-2016)	1,80,000
Naresh <u>40,000</u>	<u>15,00,000</u>		<u>15,00,000</u>

It was decided that the net realizations should be distributed at the end of each month in appropriate order. The realizations and expenses were as under:

Month	Assets	Cash Realised(₹)	Expenses(₹)
April, 2016	Buildings	4,70,000	8,000
May, 2016	Machinery & Stock	2,12,000	12,000
June, 2016	Debtors	3,60,000	-----
July, 2016	Furniture	26,000	2,000

Sundry Creditors were paid at a discount of ₹ 16,000. 'Naresh' became bankrupt and only ₹ 3,000 could be recovered from his private estate.

Prepare a ~~statement~~ showing distribution of cash under Maximum Loss Method. Apply rules of Garner Vs Murray's case.

OR

Ganesh and Vinayak were partners sharing profits and losses in the ratio of 3:1 respectively. Their Balance Sheet as on 31st March, 2016 was as follows: [20]

Balance Sheet as on 31st March, 2016.

Liabilities	₹	Assets	₹
Creditors	4,00,000	Fixed Assets	10,00,000
Bills Payable	80,000	Loose Tools	80,000
Ganesh's Loan	1,20,000	Bills Receivable	1,60,000
Liability for Repairs	80,000	Stock	3,00,000
Revenue Profit	1,60,000	Debtors	2,80,000
Capital Accounts:	9,80,000	Less: R.D.D.	<u>40,000</u>
Ganesh	6,40,000	Cash in hand	40,000
Vinayak	3,40,000		
	<u>18,20,000</u>		<u>18,20,000</u>

The partnership was converted into a Limited Company as on above date, subject to following adjustments:

- i) Fixed Assets include a Motor Car of ₹ 1,60,000.
- ii) The company agreed to take over other Fixed Assets at ₹ 10,40,000, Stock at ₹ 2,80,000 and Debtors at ₹ 2,60,000. The company also agreed to pay Creditors and Bills Payable at 10% discount.
- iii) Motor Car was sold by the firm for ₹ 2,00,000.
- iv) Bills Receivable were taken over by Ganesh for ₹ 1,40,000; whereas Vinayak took the Loose Tools for ₹ 60,000.
- v) Ganesh's Loan and the Liability for Repairs were paid in full by the partnership firm.
- vi) Realisation expenses amounted to ₹ 48,000.
- vii) Goodwill was valued at 3 years purchases of the average profits of the last 4 years. The profit figures were as follows:
2012-13 : ₹ 80,000 (Profit) 2013-14: ₹ 1,60,000 (Profit)
2014-15 : ₹ 40,000 (Loss) 2015-16 : ₹ 2,80,000 (Profit)
- viii) The purchase consideration was discharged by issuing ₹ 1,50,000 equity shares of ₹ 10 each at ₹ 8 per share and balance in cash.
- ix) Equity Shares received from the Limited Company were to be shared by the partners in their profit sharing ratio.

Prepare:

(1) Realisation Account, (2) Partner's Capital Accounts, (3) Limited Company Account, (4) Equity Shares Account and (5) Cash Account in the books of the partnership firm.

- Q3) A) A and B were partners in the firm 'Success Enterprises' sharing profits and losses equally and C and D were partners of the firm 'Winner Associates' sharing profits and losses in the ratio of 3:2 respectively. Following were the Balance Sheets of the firms as on 31st March, 2016. [10]

Balance Sheets as on 31st March, 2016.

Liabilities	Success Enterprises ₹	Winner Associates ₹	Assets	Success Enterprises ₹	Winner Associates ₹
Capital A/cs:			Buildings	3,00,000	2,50,000
A	2,00,000		Furniture	60,000	80,000
B	2,00,000		Book Debts	1,50,000	1,80,000
C		2,40,000	Stock	90,000	40,000
D		1,60,000	Cash	30,000	30,000
Creditors	2,00,000	1,30,000			
Bank Overdraft	30,000	50,000			
	6,30,000	5,80,000		6,30,000	5,80,000

The two firms decided to amalgamate their business from 1st April, 2016 and to form a new firm by the name 'Victor Traders'. It was agreed that:

- Bank Overdraft of Success Enterprises to be taken over by Mr. A and of Winner Associate by Mr. D.
 - Buildings of both the firms are to be revalued by increasing the value by 10%.
 - Value of Furniture of both the firms is to be reduced by 10%.
 - Goodwill of Success Enterprises and Winner Associates was fixed at ₹80,000 and ₹1,00,000 respectively.
 - Value of Stock of both the firms is to be reduced by 5%.
 - A provision of 5% is to be created for doubtful debts of both the firms.
- You are required to prepare Revaluation Account and Partner's Capital Accounts in the books of each old firm.
- B) Mr. Diwanji wrote a book on Accountancy and got it published with Sahyadri Publishers on 01/04/2011 on the terms that royalties will be paid at ₹25 per copy sold subject to a minimum rent of ₹ 1,20,000 p.a. with a right to recover the short workings over the first three years of the royalty agreement. The information regarding the first five years of the agreement is as follows: [20]

Year	No. of Copies Printed	No. of Copies in Closing Stock
2011-12	3,200	200
2012-13	3,900	100
2013-14	5,200	300
2014-15	6,100	400
2015-16	4,100	500

Pass the necessary Journal Entries in the books of Sahyadri Publishers for above five years.

Q4) On 1st April, 2011 Varun Travels purchased a bus from Yash Motors (Pvt) Ltd. on hire purchase system. The cash price of the bus was ₹ 22,50,000. Varun Travels paid ₹ 3,00,000 on signing the contract and agreed to pay the remaining balance in five instalments of ₹ 4,50,000 each payable annually on 31st March. Yash Motors (Pvt) Ltd. charged interest 5% p.a. on yearly balances. Varun Travels decided to provide depreciation @ 15% on reducing balance method.

Prepare the 'Bus Account' and 'Yash Motors (Pvt) Ltd. Account' in the books of Varun Travels and 'Varun Travels Account' in the books of Yash Motors (Pvt) Ltd. calculation of interest should form a part of answer and be made in multiple of ₹10. **[20]**

OR

From the following Trial Balance as on 31/03/2016 of Sunrise Departmental Stores, Pune, prepare Departmental Trading Account, Profit and Loss Account for the year ended 31st March, 2016 and a Balance Sheet as on that date. **[20]**

Trial Balance as on 31/03/2016

Particulars	Dr. (₹)	Cr.(₹)
Stock on 1/4/2012 • Dept A	3,00,000	
• Dept B	2,40,000	
Purchases : • Dept A	5,60,000	
• Dept B	4,80,000	
Sales: • Dept A		12,00,000
• Dept B		10,00,000
Wages : • Dept A	1,50,000	
• Dept B	50,000	
Rent, Rates, Taxes and Insurance	1,80,000	
Sundry Expenses	60,000	
Salaries	60,000	
Lighting and Heating	36,000	
Discount Allowed	44,000	
Discount Received		26,000
Advertising	72,000	
Carriage Inward	42,000	
Furniture	60,000	
Machinery	4,00,000	
Debtors	1,20,000	
Creditors		3,20,000
Capital		6,18,000
Drawings Account	80,000	
Cash at Bank	2,00,000	
Cash in hand	30,000	
Total	31,64,000	31,64,000

The following information is also available:

- i) Dept A transferred goods to Dept B of ₹8,000.
- ii) Rent, Rates, Taxes and Insurance, Sundry Expenses, Lighting and Heating, Salaries and Carriage Inwards are to be apportioned $\frac{2}{3}$ to Dept A and $\frac{1}{3}$ to Dept B.
- iii) Advertising to be apportioned equally.
- iv) Discount Allowed and Discount Received are to be apportioned on the basis of departmental sales and purchases. (excluding transfers)
- v) Depreciation @10% p.a. on Furniture and Machinery is to be charged $\frac{3}{4}$ to Dept A and $\frac{1}{4}$ Dept B.
- vi) Stock as on 31/3/2016: Dept A-₹ 3,30,000 and Dept B-₹2,40,000.

Total No. of Questions : 8]

SEAT No. :

P734

[Total No. of Pages : 2

[5158]Ext. - 103

F.Y. B.Com. (External)

BUSINESS ECONOMICS (Micro)

(2013 Pattern)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 100

Instructions to the candidates:

- 1) *Question No. 1 is compulsory.*
- 2) *Attempt any five from question No. 2 to 8.*
- 3) *Figures to the right indicate full marks.*
- 4) *Draw neat diagrams wherever necessary.*

- Q1)** Explain in detail the Nature and scope of Business Economics. **[20]**
- Q2)** Explain the Methods of Demand Forecasting. **[16]**
- Q3)** Explain the Internal and External Economics of Large Scale Production. **[16]**
- Q4)** Explain in detail the concept of Total Revenue, Average Revenue and Marginal Revenue. **[16]**
- Q5)** What is Monopolistic Competition? Explain the Equilibrium of a Firm under Monopolistic competition. **[16]**
- Q6)** Answer in brief : **[16]**
- a) Explain the characteristics of Indifference curves.
 - b) Explain the Features of Perfect competition.
- Q7)** Explain the Loanable Funds Theory of Interest. **[16]**
- Q8)** Write short notes : **[16]**
- a) Collective Bargaining
 - b) Innovation Theory of Profit.

Total No. of Questions : 8]

P734

[5158]Ext. - 103

F.Y. B.Com. (External)

BUSINESS ECONOMICS (Micro)

(2013 Pattern)

(मराठी रूपांतर)

वेळ : 3 तास]

[एकूण गुण : 100

- सूचना :- 1) प्रश्न पहिला अनिवार्य आहे.
2) प्रश्न क्रमांक 2 ते 8 यापैकी कोणतेही पाच प्रश्न सोडवा.
3) उजवीकडील अंक प्रश्नांचे पूर्ण गुण दर्शवितात.
4) आवश्यकता असेल तेथे सुबक आकृत्या काढा.
5) संदर्भासाठी मूळ इंग्रजी प्रश्न पत्रिका पहावी.

-
- प्रश्न 1) व्यावसायिक अर्थशास्त्राचे स्वरूप व व्याप्ती सविस्तर स्पष्ट करा. [20]
- प्रश्न 2) मागणीच्या पूर्व अंदाजाच्या पद्धती स्पष्ट करा. [16]
- प्रश्न 3) मोठ्या प्रमाणावरील उत्पादनाच्या अंतर्गत व बाह्य बचती स्पष्ट करा. [16]
- प्रश्न 4) एकूण प्राप्ती, सरासरी प्राप्ती आणि सीमांत प्राप्ती या संकल्पना सविस्तर स्पष्ट करा. [16]
- प्रश्न 5) मत्केदारीयुक्त स्पर्धा म्हणजे काय? मत्केदारीयुक्त स्पर्धेतील उद्योग संस्थेचा समतोल स्पष्ट करा. [16]
- प्रश्न 6) थोडक्यात उत्तरे लिहा: [16]
- अ) समवृत्ती वक्राची वैशिष्ट्ये स्पष्ट करा.
ब) पूर्ण स्पर्धेची वैशिष्ट्ये स्पष्ट करा.
- प्रश्न 7) व्याजाचा कर्जाऊ निधी सिद्धांत स्पष्ट करा. [16]
- प्रश्न 8) टीपा लिहा. [16]
- अ) सामुहिक सौदाशक्ती
ब) नफ्याचा नवप्रवर्तन सिद्धांत

Total No. of Questions : 7]

SEAT No. :

P735

[Total No. of Pages : 5

[5158]Ext. - 104

F.Y. B.Com.

BUSINESS MATHEMATICS & STATISTICS

(2013 Pattern)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 100

Instructions to the candidates :-

- 1) *All questions are compulsory.*
- 2) *Figures to the right indicate full marks.*
- 3) *Use of statistical tables and calculator is allowed.*
- 4) *Both the section should be written in same answer book.*

SECTION-I

Q1) A) Answer the following multiple choice questions by selecting correct options from the given Option (Any four) **[4]**

- a) The LCM of 12 and 15 is _____.
 - i) 20
 - ii) 40
 - iii) 60
 - iv) None of the above
- b) The LCM of two prime number is _____.
 - i) Addition of that two numbers
 - ii) Subtraction of that two numbers
 - iii) Product of that two numbers
 - iv) None of the above
- c) If $3^X = 3^2 \times 3^3$ then X = _____.
 - i) 6
 - ii) 3
 - iii) 5
 - iv) 2
- d) The value of $3^{15} \div 3^{16}$ is _____.
 - i) 1
 - ii) -1
 - iii) 1/3
 - iv) -1/3
- e) There are 45 girls in a class of 60 students, means percentage of boys is _____.
 - i) 15
 - ii) 25
 - iii) 30
 - iv) None of the above

P.T.O.

f) 15:27::x:45 then the value of x is _____

- i) 25
- ii) 30
- iii) 35
- iv) 40

B) Answer the following multiple choice questions by selecting correct options from the given Option (Any three) [6]

a) Two numbers are in the ratio 3:5 and their sum is 232. Then that two numbers are:

- i) 145, 87
- ii) 32 ,200
- iii) 45, 187
- iv) None of the above

b) The HCF of 92 and 72 is:

- i) 36
- ii) 24
- iii) 48
- iv) None of the above

c) Population of a city in a specific year was 80,000. There was rise of 10% for each of the next 3 years. The population at the end of 3 year is _____.

- i) 1,10,400
- ii) 1,2,509
- iii) 1,06,480
- iv) 1,20,502

d) A salesman gets 5% commission in his sales. If he gets a commission of Rs.870 in a month . Then the salesman sales in that month is:

- i) 17,400
- ii) 17,600
- iii) 17,800
- iv) None of the above

Q2) Attempt any two of the following : [10]

- a) Explain the term Stock Exchange.
- b) What sum of money will amount to Rs.43, 200 at 5% p.a. simple interest for 5 years?
- c) What is the EMI of a loan of Rs. 1,00,000 is repaid in 5 years. If the rate of interest is 10 % p.a. on the outstanding amount at the beginning of each year?

Q3) Attempt any four of the following : [20]

- a) What is Statistics? Explain the limitations of Statistics.
- b) State merits and demerits of arithmetic mean.

- c) Calculate the median for the following grouped frequency distribution.

Marks	0-20	20-40	40-60	60-80	80-100
No. of Students	18	26	10	4	2

- d) Following is the frequency distribution of number of students according to the marks scored in a certain examinations :

Marks	Below 20	20-39	40-59	60-79	Above 80
No. of Students	5	8	12	15	6

Answer the following questions :

- i) State the type of classification
 - ii) State the open end classes
 - iii) Class- width of third class
 - iv) Class-boundaries of second class
 - v) Number of students having marks greater than 59
- e) From the following frequency distribution find the mode graphically:

Class	0-10	10-20	20-30	30-40	40-50	50-60
Frequency	7	8	10	8	6	3

- f) Calculate mean and median for the following data:

12,10,8,10,6,11,9

SECTION-II

Q4) Attempt any three of the following: **[15]**

- a) Aashutosh sold a car to Mohanish at 15% profit. Mohanish sold the car to Maruti at 5% less for 43,700. Find the price at which Aashutosh has purchased the car?
- b) A commission agent gets 12% commission upto a sale of Rs.35,000/ and 15% on the sales exceeding Rs.35,000/. In a month, his sales are Rs.75,000/. Find his commission?
- c) Explain the terms:
 - i) Cost Price
 - ii) Selling Price

- d) Solve the following Linear Programming Problem (L.P.P) by graphical method:

$$\text{Maximise } Z = 3X + 5Y$$

Subject to conditions

$$2X + 3Y \leq 12$$

$$3X + 2Y \leq 18$$

$$X, Y \geq 0$$

- e) Explain the term :
- Feasible region
 - Unbounded Solution

Q5) Attempt any three of the following: **[15]**

- Explain commission and brokerage.
- Distinguish between simple interest and compound interest.
- A scooter costing Rs. 12,000/ was sold for Rs.10, 400/ after two years. Find the percentage of loss?
- A and B are two types of fertilizers available at Rs.30 per Kg and Rs.5 per Kg respectively. Fertilizer A contains 20 units of potash, 10 units of nitrogen and 40 units of phosphorous. Fertilizer B contains 15 unit if potash, 20 units of nitrogen and 10 units of phosphorous. The requirements of potash, nitrogen and phosphorous is atleast 1800, 1700, 1600 units. Formulate the above problem as LPP in order to minimize the purchasing cost.
- Which is the better investment, 12% at Rs.108 and 10% at Rs.120?

Q6) Attempt any four of the following: **[20]**

- What is Index Number? Explain problems in the construction Index Number.
- Calculate Standard Deviation for the following data:
12, 18, 15, 2, 16
- State the properties of regression coefficients.

- d) Ranks obtained by six students in statistics and Accountancy are given below :

Ranks in Statistics	5	6	4	3	2	1
Ranks in Accountancy	6	2	1	4	3	5

Calculate Spearman Rank Correlation Coefficient.

- e) Find combined standard deviation from the following data :

Workers	Number	Average salary	Standard Deviation
Male	80	1520	6
Female	20	1420	5

- f) Calculate Lasperys, Paasches and Fishers Price Index Number from the information given below:

Commodity	Base Year		Current Year	
	Price	Quantity	Price	Quantity
Cheese	18	2	24	25
Bread	12	30	19	15
Egg	20	15	30	15
Milk	10	30	19	25

Q7) Attempt any one of the following : [10]

- a) Calculate Karl Pearsons Correlation Coefficient for the following data :

Price	14	16	20	21	24	15	18
Demand	20	25	22	24	19	18	13

- b) i) Given : $\bar{X} = 80$, $\bar{Y} = 50$, $\sigma_x = 15$, $\sigma_y = 10$ and $r = -0.4$
Find the line of regression of X on Y, Also estimate X when Y = 60.
- ii) Draw the Histogram from the following grouped frequency distribution.

Marks	0-20	20-40	40-60	60-80	80-100
No. of Students	5	12	20	18	10

Total No. of Questions : 8]

SEAT No. :

P736

[Total No. of Pages : 7

[5158]Ext.-105
F.Y. B.Com.
COMPUTER CONCEPTS AND APPLICATION
Computer Fundamental
(2013 Pattern)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 100

Instructions to the candidates :

- 1) *Question No. 1 is compulsory.*
- 2) *Solve any five questions from Q.No. 2 to Q.No. 8.*
- 3) *Figures to the right indicate full marks.*

Q1) Attempt any 4 of following :

[4 × 5 = 20]

- a) Explain HTML <Table> related tag.
- b) Explain application software with example.
- c) What are the different components used in MS-Excel?
- d) Explain any two types of printers in detail.
- e) Explain secure electronic transaction
- f) Differentiate between ROM and RAM.

Q2) Attempt any 4 of following :

[4 × 4 = 16]

- a) Define Taskbar, Searchbox, Dialog box, Scrollbar.
- b) What are the features of free and open source software?
- c) State any four categories of E-commerce.
- d) Explain HTML tags used for text formatting.
- e) What are the characteristics of computer?
- f) Explain world wide web.

P.T.O.

Q3) Attempt any four of following:

[4 × 4 = 16]

- a) Write the steps to build website.
- b) Explain electronic payment system.
- c) Write note on : LCD, MICR.
- d) Explain digital signature and digital certificate.
- e) State uses of powerpoint.
- f) Describe web development model

Q4) Attempt any four of following :

[4 × 4 = 16]

- a) Explain functions of operating system
- b) Write note on : LAN, MAN.
- c) What is the structure of HTML Document?
- d) Explain need of internet security.
- e) State any four application in windows.
- f) Write note on : Electronic fund transfer.

Q5) Attempt any four of following :

[4 × 4 =16]

- a) What are the ethical issues related to internet?
- b) Explain use of computer in Banking and administration
- c) What are the types of file organization
- d) State any four types of Network topology.
- e) Define EDI. Explain any three benefits of EDI.
- f) Define client, server, upload, download.

Q6) Attempt any four of following :

[4 × 4 = 16]

- a) Explain working of Hard disk with diagram.
- b) Write note on : E-Governance.
- c) State advantages and disadvantages of MS-Word.
- d) What are the HTML tags required to display list.
- e) Explain any two input devices.
- f) Define terms : integrity, confidentiality in internet security.

Q7) Attempt any four of following :

[4 × 4 = 16]

- a) What are the components required for computer network?
- b) Write note on : Recycle Bin, Windows Explorer.
- c) Define computer virus. Explain three types of it.
- d) Explain client-server technology
- e) State advantages and disadvantages of E-commerce.
- f) Define terms : page size, page type, page margin, entrance page.

Q8) Attempt any four of following :

[4 × 4 = 16]

- a) Explain different types of Web Browser.
- b) Explain any four types of computer by their speed.
- c) State advantages and dis-advantages of E-Marketing
- d) Define Search Engine. State three types of it.
- e) Write note on cyber law
- f) What are the benefits of Wireless Network?

Total No. of Questions : 8]

P736

[5158]Ext.-105

F.Y. B.Com.

COMPUTER CONCEPTS AND APPLICATION

Computer Fundamental

(2013 Pattern)

(मराठी रूपांतर)

वेळ : 3 तास]

[एकूण गुण : 100

सूचना :-

- 1) प्रश्न क्रमांक 1 अनिवार्य आहे.
- 2) प्रश्न क्रमांक 2 ते 8 मधील कोणतेही पाच प्रश्न सोडवा.
- 3) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

प्रश्न 1) पुढीलपैकी कोणतेही चार प्रश्न सोडवा.

[4 × 5 = 20]

- अ) HTML <Table> related tag स्पष्ट करा.
- ब) Application Software उदाहरण देवून स्पष्ट करा.
- क) MS-Excel मधील विविध भाग स्पष्ट करा.
- ड) Printers चे कोणतेही दोन प्रकार स्पष्ट करा.
- इ) Secure Electronic Transaction स्पष्ट करा.
- फ) ROM आणि RAM मधील फरक स्पष्ट करा.

प्रश्न 2) पुढीलपैकी कोणतेही चार प्रश्न सोडवा.

[4 × 4 = 16]

- अ) संज्ञा लिहा : Taskbar, Searchbox, Dialog box, Scrollbar
- ब) Free आणि open source software ची वैशिष्ट्ये काय आहेत?
- क) E-commerce चे कोणतेही चार प्रकार लिहा.
- ड) Text Formatting साठी HTML tag स्पष्ट करा.

- इ) Computer चे गुणविशेष सांगा.
- फ) World Wide Web स्पष्ट करा.

प्रश्न 3) पुढीलपैकी कोणतेही चार प्रश्न सोडवा. [4 × 4 = 16]

- अ) Website बनविण्यासाठी लागणाऱ्या पायरी लिहा.
- ब) Electronic Payment System स्पष्ट करा.
- क) टिप लिहा: LCD, MICR.
- ड) Digital Signature आणि Digital Certificate स्पष्ट करा.
- इ) Powerpoint चे उपयोग सांगा.
- फ) Web Development Model स्पष्ट करा.

प्रश्न 4) पुढीलपैकी कोणतेही चार प्रश्न सोडवा. [4 × 4 = 16]

- अ) Operating System चे कार्ये स्पष्ट करा.
- ब) टिप लिहा : LAN, WAN.
- क) HTML Document चे structure सांगा.
- ड) Internet Security ची गरज स्पष्ट करा.
- इ) Windows चे कोणतेही चार Application सांगा.
- फ) टिप लिहा : Electronic Fund Transfer

प्रश्न 5) पुढीलपैकी कोणतेही चार प्रश्न सोडवा. [4 × 4 = 16]

- अ) Internet शी संबंधित Ethical Issues लिहा.
- ब) Computer चा Banking आणि administration मधील उपयोग स्पष्ट करा.
- क) File organization चे प्रकार सांगा.

- ड) Network Topology चे कोणतेही चार प्रकार सांगा.
- इ) EDI ची संज्ञा लिहून त्याचे कोणतेही तीन उपयोग स्पष्ट करा.
- फ) संज्ञा लिहा : Client, Server, Upload, Download.

प्रश्न 6) पुढीलपैकी कोणतेही चार प्रश्न सोडवा.

[4 × 4 = 16]

- अ) Hard-Disk चे कार्ये आकृती काढून स्पष्ट करा.
- ब) टिप लिहा : E-Governance
- क) MS-Word चे फायदे व तोटे लिहा.
- ड) List Display करण्यासाठी लागणारे HTML tags सांगा.
- इ) कोणतेही दोन Input devices स्पष्ट करा.
- फ) संज्ञा लिहा : Integrity, confidentiality in Internet security

प्रश्न 7) पुढीलपैकी कोणतेही चार प्रश्न सोडवा.

[4 × 4 = 16]

- अ) Computer network साठी लागणारे component सांगा.
- ब) टिप लिहा : Recycle Bin, windows explorer.
- क) Computer virus ची संज्ञा लिहून त्याचे कोणतेही तीन प्रकार स्पष्ट करा.
- ड) Client-server technology स्पष्ट करा.
- इ) E-Commerce चे फायदे व तोटे स्पष्ट करा.
- फ) संज्ञा लिहा : page size, page type, page margin, entrance page.

प्रश्न 8) पुढीलपैकी कोणतेही चार प्रश्न सोडवा.

[4 × 4 = 16]

- अ) Web Browser चे विविध प्रकार स्पष्ट करा.
- ब) Speed नुसार Computer चे कोणतेही चार प्रकार स्पष्ट करा.
- क) E-Marketing चे फायदे व तोटे सांगा
- ड) Search Engine ची संज्ञा लिहून त्याचे प्रकार लिहा.
- इ) Cyber Law वर टीप लिहा.
- फ) Wireless Network चे फायदे लिहा.

Total No. of Questions : 8]

SEAT No. :

P737

[Total No. of Pages : 2

[5158]Ext.-106
F.Y. B.Com.
OFFICE MANAGEMENT
Organisational Skill Development
(2013 Pattern) (Optional)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 100

Instructions to the candidates :

- 1) *Question No. 1 is compulsory.*
- 2) *Answer any five questions from question No. 2 to 8.*
- 3) *Figures to the right indicate full marks.*

Q1) State the meaning of modern office. Explain the various functions of modern office. **[20]**

Q2) Define office organisation. Explain various types of organisation. **[16]**

Q3) State the importance of time management. Explain the time management techniques. **[16]**

Q4) Define office form. Explain advantages and disadvantages of electronic-forms. **[16]**

Q5) What do you mean by records Management? Explain importance and principles of records mangement. **[16]**

Q6) Define communication. Explain significance and barriers to effective communication. **[16]**

Q7) State the scope of public Relation. Explain the role of public relation officer in modern office. **[16]**

Q8) Write short notes **[16]**
a) Computerization of office activities in modern office.
b) Accounting packages

Total No. of Questions : 8]

P737

[5158]Ext.-106
F.Y. B.Com.
OFFICE MANAGEMENT
Organisational Skill Development
(2013 Pattern) (Optional)
(मराठी रूपांतर)

वेळ : 3 तास]

[एकूण गुण : 100

- सूचना :-
- 1) प्रश्न क्र. 1 अनिवार्य आहे. प्रश्न क्र. 2 ते 8 मधील कोणतेही 5 प्रश्न सोडवा.
 - 2) उजवीकडील अंक प्रश्नांचे पूर्ण गुण दर्शवितात.
 - 3) संदर्भासाठी मूळ इंग्रजी प्रश्नपत्रिका पहावी.

-
-
- प्रश्न 1) आधुनिक कार्यालयाचा अर्थ सांगा. आधुनिक कार्यालयाचे विविध कार्य स्पष्ट करा. [20]
- प्रश्न 2) 'कार्यालय संघटन' या संज्ञेची व्याख्या लिहा. कार्यालय संघटनाचे विविध प्रकार स्पष्ट करा.[16]
- प्रश्न 3) वेळेचे व्यवस्थापनाचे महत्व लिहा. वेळेच्या व्यवस्थापनाची तंत्रे स्पष्ट करा. [16]
- प्रश्न 4) 'कार्यालय प्रपत्र' या संज्ञेची व्याख्या लिहा. कार्यालय ई-प्रपत्रांचे फायदे व तोटे स्पष्ट करा.[16]
- प्रश्न 5) दप्तर व्यवस्थापन म्हणजे काय? दप्तर व्यवस्थापनाचे महत्व आणि तत्वे स्पष्ट करा. [16]
- प्रश्न 6) संदेशवहनाची व्याख्या लिहा. संदेशवहनाचे महत्व आणि अडथळे स्पष्ट करा. [16]
- प्रश्न 7) जनसंपर्काची व्याप्ती सांगा. आधुनिक कार्यालयातील जनसंपर्क अधिकाऱ्याची भूमिका स्पष्ट करा. [16]
- प्रश्न 8) टिपा लिहा. [16]
- अ) कार्यालयीन कामकाजाचे संगणकीकरण
- ब) अकाऊंटिंग पॅकेजेस (Accounting Pacages)

Total No. of Questions : 8]

SEAT No. :

P738

[Total No. of Pages : 2

[5158]Ext.-107
F.Y. B.Com.
BANKING AND FINANCE
Fundamentals of Banking
(2013 Pattern) (Optional)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 100

Instructions to the candidates :

- 1) *Question No. 1 is compulsory.*
- 2) *Solve any five question from Q.2 to question 8.*
- 3) *Figures to the right indicate full marks.*

Q1) Explain the structure of Indian Banking System. [20]

Q2) Explain the functions of Bank. [16]

Q3) State the types of account holders. [16]

Q4) State the methods of electronic funds transfer. [16]

Q5) State the balance sheet of a commercial Bank. [16]

Q6) What is Bill of exchange? State the characteristics of Bill of exchange. [16]

Q7) What is 'endorsement'? what are the types of endorsement. [16]

Q8) State the need and importance of modern technology in Bank. [16]

P.T.O.

Total No. of Questions : 8]

P738

[5158]Ext.-107
F.Y. B.Com.
BANKING AND FINANCE
Fundamentals of Banking
(2013 Pattern) (Optional)
(मराठी रूपांतर)

वेळ : 3 तास]

[एकूण गुण : 100

सूचना :-

- 1) प्रश्न क्र. 1 अनिवार्य आहे.
- 2) प्रश्न क्र 2 ते प्रश्न क्र. 8 यापैकी कोणतेही 5 प्रश्न सोडवा.
- 3) उजवीकडील अंक प्रश्नांचे पूर्ण गुण दर्शवितात.
- 4) संदर्भासाठी मूळ इंग्रजी प्रश्नपत्रिका पहावी.

-
प्रश्न 1)	भारतातील बँक व्यवसाय प्रणालीची रचना स्पष्ट करा.	[20]
प्रश्न 2)	बँकेची कार्ये स्पष्ट करा.	[16]
प्रश्न 3)	खाते धारकांचे प्रकार सांगा.	[16]
प्रश्न 4)	इलेक्ट्रॉनिक निधी हस्तांतराच्या पद्धती सांगा.	[16]
प्रश्न 5)	व्यापारी बँकेच्या ताळेबंद सांगा.	[16]
प्रश्न 6)	'विनीमय पत्र' म्हणजे काय? विनीमयपत्राची वैशिष्ट्ये सांगा.	[16]
प्रश्न 7)	'पृष्ठांकन' म्हणजे काय? पृष्ठांकनाचे प्रकार कोणते?	[16]
प्रश्न 8)	बँक व्यवसायातील आधुनिक तंत्रज्ञानाची गरज आणि महत्व सांगा.	[16]

Total No. of Questions : 8]

SEAT No. :

P739

[Total No. of Pages : 4

[5158]Ext.-108
F.Y. B.Com.
COMMERCIAL GEOGRAPHY
(2013 Pattern) (Optional)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 100

Instructions to the candidates :

- 1) *Question No. 1 is compulsory.*
- 2) *Attempt any five from Q. 2 to 8.*
- 3) *Neat diagrams must be drawn wherever necessary.*
- 4) *Use of map stencils is allowed.*

Q1) Answer the following upto 20 words each.(Any Ten)

[20]

- i) What is cultural environment?
- ii) State any two names of secondary Economic activities.
- iii) State any two characteristics of equatorial forest.
- iv) State any two names of crops in plantation farming.
- v) What is meant by Resources.
- vi) What is Wind Energy?
- vii) State any two advantages of line graphs.
- viii) Write any two disadvantages of under population.
- ix) Write any two advantages of railway transportation
- x) What is tourist?
- xi) State any two products that are exported by India.
- xii) State any two centers of hill stations in India.
- xiii) Give any two disadvantages of Isopleth (Isomaps) method.

P.T.O.

- Q2)* Explain the factors of physical environment. [16]
- Q3)* Explain the role of agriculture in Indian economy. [16]
- Q4)* Give the geographical account of monsoon forest. [16]
- Q5)* Give an account of Cotton-Textile industry in India. [16]
- Q6)* Explain the geographical factors affecting international trade. [16]
- Q7)* Give an account of tourism industry in India. [16]
- Q8)* Explain the characteristics of commercial and plantation farming. [16]

Total No. of Questions : 8]

P739

[5158]Ext.-108
F.Y. B.Com.
COMMERCIAL GEOGRAPHY
(2013 Pattern) (Optional)
(2013 Pattern)
(मराठी रूपांतर)

वेळ : 3 तास]

[एकूण गुण : 100

- सूचना :-
- 1) प्रश्न क्र. 1 सोडविणे अनिवार्य आहे.
 - 2) प्रश्न क्र. 2 ते 8 मधून कोणतेही पाच प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.
 - 3) आवश्यक तेथे सुबक आकृत्या काढा.
 - 4) नकाशा स्टेन्सिलस वापरण्यास परवानगी आहे.

प्रश्न 1) खालील प्रश्नांची उत्तरे प्रत्येकी 20 शब्दात लिहा. (कोणतेही दहा)

[20]

- i) सांस्कृतिक पर्यावरण म्हणजे काय?
- ii) द्वितीय श्रेणीच्या कोणत्याही दोन आर्थिक व्यावसायांची नावे लिहा.
- iii) विषुववृत्तीय अरण्यांची दोन वैशिष्ट्ये सांगा.
- iv) मळ्याच्या शेतीतील दोन पिकांची नावे सांगा.
- v) साधनसंपदा म्हणजे काय?
- vi) पवनउर्जा म्हणजे काय?
- vii) रेषा आलेखाचे दोन फायदे सांगा.
- viii) न्यूनतम लोकसंख्येचे दोन दोष सांगा
- ix) रेल्वे वाहतूकीचे दोन फायदे सांगा
- x) पर्यटक म्हणजे काय?
- xi) भारतातून निर्यात होणारी कोणतेही दोन उत्पादने सांगा.
- xii) भारतातील कोणतेही दोन थंड हवेची ठिकाणे सांगा.
- xiii) सममूल्य रेषा पध्दतीचे दोन तोटे सांगा.

- प्रश्न 2) प्राकृतिक पर्यावरणाचे घटक स्पष्ट करा. [16]
- प्रश्न 3) भारतीय अर्थव्यवस्थेत शेतीची भूमिका स्पष्ट करा. [16]
- प्रश्न 4) मान्सून अरण्यांचा भौगोलिक वृत्तांत द्या. [16]
- प्रश्न 5) भारतीय सुती-वस्त्रोद्योगाचा वृत्तांत द्या. [16]
- प्रश्न 6) आंतरराष्ट्रीय व्यापारावर परिणाम करणारे भौगोलिक घटक स्पष्ट करा. [16]
- प्रश्न 7) भारतीय पर्यटन उद्योगाचा वृत्तांत द्या. [16]
- प्रश्न 8) व्यापारी आणि मळ्याच्या शेतीची वैशिष्ट्ये स्पष्ट करा. [16]

Total No. of Questions : 5]

SEAT No. :

P740

[Total No. of Pages : 4

[5158]Ext.-109

F.Y. B.Com.

DEFENCE BUDGETING, FINANCE AND MANAGEMENT

Defence Organization and Management in India

(2013 Pattern)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 100

Instructions to the candidates :

- 1) *All the questions are compulsory.*
- 2) *Figures to the right indicate full marks.*

Q1) Answer in 20 words each (any ten)

[20]

- i) Define defence management
- ii) Define perspective planning
- iii) What do you mean by Grand Strategy?
- iv) State the meaning of armored corps
- v) Write any two functions of B.S.F.
- vi) Write any two functions of Civil Defence
- vii) Define sea-power
- viii) What do you mean by mobilization of Defence forces?
- ix) Define national security
- x) Write any two characteristics of signal corps
- xi) Write any two limitations of Air power
- xii) State the meaning of Military industrial complex
- xiii) Define national power

P.T.O.

Q2) Answer in 500 words.

- i) Describe modernization program me of Indian armed forces after independence. [20]

OR

- ii) Explain organization and functions of ministry of defence.

Q3) Answer in 500 words.

- i) Explain power and functions of the President in relation to the Armed forces. [20]

OR

- ii) Write a note on India's second line defence

Q4) Answer in 500 words.

- i) Explain role of Armed forces Medical corps during peace and war.[20]

OR

- ii) Describe characteristics and functions of signal corps

Q5) Write short notes on any two [20]

- i) Role of C.R.P.F in homeland security
ii) Role of territorial army in national security
iii) Limitations of Indian Navy
iv) Various types of Aircrafts in Indian air-force

Total No. of Questions : 5]

P740

[5158]Ext.-109

F.Y. B.Com.

DEFENCE BUDGETING, FINANCE AND MANAGEMENT

Defence Organization and Management in India

(2013 Pattern)

(मराठी रूपांतर)

वेळ : 3 तास]

[एकूण गुण : 100

सूचना :-

- 1) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहेत.
- 2) उजवीकडील अंक प्रश्नांचे पूर्ण गुण दर्शवितात.

प्रश्न 1) 20 शब्दात उत्तरे द्या (कोणतेही दहा)

[20]

- i) “संरक्षण व्यवस्थापन” व्याख्या द्या.
- ii) “प्रसपेकटीव्ह प्लानिंग व्याख्या द्या?
- iii) ग्रॅन्ड स्ट्रॅटेजी म्हणजे काय?
- iv) “आरमोरड क्रॉप्स” अर्थ लिहा.
- v) सीमा सुरक्षा दलाचे कोणतेही दोन कार्ये लिहा.
- vi) नागरी संरक्षण दलाचे कोणतेही दोन कार्ये नमुद करा.
- vii) “सागरी सामर्थ्य” व्याख्या द्या.
- viii) संरक्षण दलाची गतिमानता म्हणजे काय?
- ix) “राष्ट्रीय सुरक्षा” व्याख्या द्या.
- x) “संपर्क यंत्रणेचे” (सिग्नलक्रॉप्स) कोणतेही दोन वैशिष्ट्ये लिहा.
- xi) हवाई सामर्थ्याच्या कोणत्याही दोन मर्यादा लिहा.
- xii) मिलीटरी इन्डस्ट्रीयल कॉम्प्लेक्स म्हणजे काय? अर्थ लिहा.
- xiii) “राष्ट्रीय शक्ती” व्याख्या द्या.

प्रश्न 2) 500 शब्दात उत्तरे द्या [20]

- i) स्वातंत्र्यानंतरच्या भारतीय सशस्त्र सेनादलाच्या आधुनिकीकरणाच्या कार्यक्रमाचे वर्णन करा.
किंवा
- ii) संरक्षण मंत्रालयाचे संघटन आणि कार्ये स्पष्ट करा.

प्रश्न 3) 500 शब्दात उत्तरे द्या [20]

- i) सशस्त्र सेनादलाच्या संदर्भात राष्ट्रपतीचे अधिकार आणि कार्ये स्पष्ट करा.
किंवा
- ii) “भारताच्या संरक्षणाची दुय्यम फळी” यावर टिपण लिहा.

प्रश्न 4) 500 शब्दात उत्तरे द्या [20]

- i) सशस्त्र सेनादलातील मेडिकल क्रॉप्स (वैद्यकीय मदत विभाग) ची युद्ध आणि शांतता काळातील भुमिका स्पष्ट करा.
किंवा
- ii) सिग्नल क्रॉप्स (संपर्क यंत्रणा) ची कार्ये आणि वैशिष्ट्ये – वर्णन करा.

प्रश्न 5) थोडक्यात टीपा द्या (कोणतेही दोन) [20]

- i) अंतर्गतसुरक्षेसंबंधी केंद्रीय राखीव पोलीस दलाची भुमिका
- ii) राष्ट्रीय सुरक्षेसंबंधी प्रादेशिक सेनादलाची भुमिका
- iii) भारतीय नौदलाच्या मर्यादा
- iv) भारतीय हवाईदलातील विविध प्रकारची विमाने

Total No. of Questions : 9]

SEAT No. :

P741

[Total No. of Pages : 2

[5158]Ext.-110
F.Y.B.Com.
CO-OPERATION
(2013 Pattern)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 100

Instructions to the candidates :

- 1) Question No. 1 is compulsory.*
- 2) Solve any five questions from the remaining questions.*

Q1) Explain the principles of co-operation adopted by international co-operative alliance in 1937. **[20]**

Q2) Explain the stages of revolution of co-operative movement in India. **[16]**

Q3) Explain the report of maclagen committee 1912. **[16]**

Q4) Explain the contribution of Dr. Dhananjayrao Gadgil in co-operative movement.**[16]**

Q5) Explain the meaning and objectives of co-operation. **[16]**

Q6) Explain the strength and weakness of co-operative movement. **[16]**

Q7) Explain the role of state government in Indian co-operative movement. **[16]**

Q8) Explain the objectives of co-operative education and training programmes.**[16]**

Q9) Explain the types of credit co-operative and non credit co-operative societies.**[16]**

P.T.O.

Total No. of Questions : 9]

P741

[5158]Ext.-110
F.Y.B.Com.
CO-OPERATION
(2013 Pattern)
(मराठी रूपांतर)

वेळ : 3 तास]

[एकूण गुण : 100

- सूचना :- 1) प्रश्न क्र. 1 सोडविणे आवश्यक आहे.
2) प्रश्न क्र. 2 ते 9 पैकी कोणतेही पाच सोडवा.

-
प्रश्न 1)	आंतरराष्ट्रीय सहकारी संघाची 1937 ची सहकारी तत्वे स्पष्ट करा.	[20]
प्रश्न 2)	भारतातील सहकारी चळवळीच्या उत्क्रांतीच्या अवस्था स्पष्ट करा.	[16]
प्रश्न 3)	मॅक्लेगन समिती 1912 चा अहवाल स्पष्ट करा.	[16]
प्रश्न 4)	डॉ. धनंजयराव गाडगीळ यांचे सहकार चळवळीतील योगदान स्पष्ट करा.	[16]
प्रश्न 5)	सहकाराचा अर्थ स्पष्ट करून सहकाराची उद्दीष्टे स्पष्ट करा.	[16]
प्रश्न 6)	सहकार चळवळीतील शक्ती आणि समस्या स्पष्ट करा.	[16]
प्रश्न 7)	भारतीय सहकारी चळवळीतील राज्य सरकारची भूमिका स्पष्ट करा.	[16]
प्रश्न 8)	सहकारी शिक्षण व प्रशिक्षण कार्यक्रमाची उद्दीष्टे स्पष्ट करा.	[16]
प्रश्न 9)	पत सहकारी संख्या आणि बिगर पत सहकारी संस्थांचे प्रकार स्पष्ट करा.	[16]

Total No. of Questions : 8]

SEAT No. :

P742

[Total No. of Pages : 2

[5158]Ext.-111
F.Y. B.Com.
ECONOMICS
Managerial Economics
(2013 Pattern) (Optional)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 100

Instructions to the candidates :

- 1) Question number one is compulsory.*
- 2) Attempt five questions from remaining.*
- 3) Figures to the right indicate full marks.*

Q1) Define managerial economics. State and explain the scope and characteristics of managerial economics. **[20]**

Q2) State and explain the law of demand. Explain determinants of demand. **[16]**

Q3) Explain the law of supply. Explain exceptions to the law of supply. **[16]**

Q4) State and explain the law of variable proportions. **[16]**

Q5) Explain meaning and usefulness of capital budgeting. **[16]**

Q6) Explain the cost benefit analysis. **[16]**

Q7) Explain the role of multinational corporations. **[16]**

Q8) Write notes : **[16]**

- a) Objectives of business forecasting
- b) Investment decisions for diversification.

Total No. of Questions : 8]

P742

[5158]Ext.-111
F.Y. B.Com.
ECONOMICS
Managerial Economics
(2013 Pattern) (Optional)
(मराठी रूपांतर)

वेळ : 3 तास]

[एकूण गुण : 100

- सूचना :- 1) प्रश्न क्र. 1 अनिवार्य आहे.
2) उर्वरित प्रश्नांपैकी 5 प्रश्न सोडविणे.
3) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शावितात.
4) संदर्भासाठी मूळ इंग्रजी प्रश्नपत्रिका पहा.

-
प्रश्न 1)	व्यवस्थापकीय अर्थशास्त्राची व्याख्या लिहा. व्यावसायिक अर्थशास्त्राची व्याप्ती व वैशिष्ट्ये स्पष्ट करा.	[20]
प्रश्न 2)	मागणीचा नियम लिहा व स्पष्ट करा. मागणीचे निर्धारक घटक स्पष्ट करा.	[16]
प्रश्न 3)	पुरवठ्याचा नियम लिहा. पुरवठ्याच्या नियमाचे अपवाद स्पष्ट करा.	[16]
प्रश्न 4)	बदलत्या प्रमाणाचा नियम लिहा व स्पष्ट करा.	[16]
प्रश्न 5)	भांडवली अंदाजपत्रकाचा अर्थ व उपयुक्तता	[16]
प्रश्न 6)	खर्च लाभ विश्लेषण स्पष्ट करा.	[16]
प्रश्न 7)	बहुराष्ट्रीय महामंडलांची भूमिका स्पष्ट करा.	[16]
प्रश्न 8)	टीपा लिहा.
अ) व्यवसाय पूर्वअंदाजाची उद्दीष्ट्ये
ब) फेरबदलासाठी गुंतवणूक निर्णय	[16]

Total No. of Questions : 8]

SEAT No. :

P743

[Total No. of Pages : 2

[5158]Ext.-112
F.Y. B.Com.
ESSENTIALS OF E-COMMERCE
(2013 Pattern)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 100

Instructions to the candidates :

- 1) Question 1 compulsory.*
- 2) Figures to right indicate full marks.*
- 3) Give illustrations wherever necessary.*
- 4) Solve any 5Q. from Q.No. 2 to Q. No.8.*

Q1) What is E-commerce? Explain its function in detail. **[20]**

Q2) Define the term internet. Explain how to register domain name. **[16]**

Q3) What is electronic payment system? Explain it's advantages & disadvantages. **[16]**

Q4) What is E-banking? Explain advantages & disadvantages of ebanking. **[16]**

Q5) What is e-marketing? Explain impact of e-commerce on market. **[16]**

Q6) Define e-ticketing. Explain online booking procedure of railway. **[16]**

P.T.O.

Q7) Explain in details different types of e-commerce

[16]

Q8) Write short notes (any two)

[16]

a) Encryption	b) M-commerce
c) Digital signature	d) E-payment

Total No. of Questions : 9]

SEAT No. :

P744

[Total No. of Pages : 2

[5158]Ext.-113
F.Y. B.Com.
INSURANCE AND TRANSPORT
(2013 Pattern) (Optional)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 100

Instructions to the candidates :

- 1) *Question No. 1 is compulsory.*
- 2) *Solve any 5 questions from Q. No. 2 to 9.*

- Q1)* Explain the various principles of life Insurance. [20]
- Q2)* Explain the need of Insurance in detail. [16]
- Q3)* Explain the problems and suggestions of Transport. [16]
- Q4)* Explain various modes of Transport. [16]
- Q5)* Explain the types of life insurance policies. [16]
- Q6)* Explain the scope of Travel and Tourism in India. [16]
- Q7)* Explain the significance of logistics. [16]
- Q8)* Explain the difference between life Insurance and General Insurance. [16]
- Q9)* Explain the advantages and limitations of Air Transport. [16]

Total No. of Questions : 9]

P744

[5158]Ext.-113
F.Y. B.Com.
INSURANCE AND TRANSPORT
(2013 Pattern) (Optional)
(मराठी रूपांतर)

वेळ : 3 तास]

[एकूण गुण : 100

- सूचना :- 1) प्रश्न क्र. 1 सोडविणे आवश्यक आहे.
2) प्रश्न क्र. 2 ते प्रश्न क्र. 9 मधिल कोणतेही पाच सोडवा.

-
प्रश्न 1)	आयुर्विम्याची विविध तत्वे सविस्तर स्पष्ट करा.	[20]
प्रश्न 2)	विम्याची गरज सविस्तरपणे स्पष्ट करा.	[16]
प्रश्न 3)	वाहतूकीच्या समस्या आणि उपाय स्पष्ट करा.	[16]
प्रश्न 4)	वाहतूकीचे विविध प्रकार स्पष्ट करा.	[16]
प्रश्न 5)	आयुर्विमा पॉलीसीचे विविध प्रकार स्पष्ट करा.	[16]
प्रश्न 6)	भारतातील प्रवास व पर्यटनाची व्याप्ती स्पष्ट करा.	[16]
प्रश्न 7)	लॉजिस्टिकचे महत्व स्पष्ट करा.	[16]
प्रश्न 8)	आयुर्विमा आणि साधारण विमा यातील फरक स्पष्ट करा.	[16]
प्रश्न 9)	हवाई वाहतूकीचे फायदे व तोटे स्पष्ट करा.	[16]

Total No. of Questions : 8]

SEAT No. :

P745

[Total No. of Pages : 2

[5158]Ext.-114
F.Y. B.Com.
MARKETING & SALESMANSHIP
(2013 Pattern)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 100

Instructions to the candidates :

- 1) Question No. 1 is compulsory.*
- 2) Answer any five questions from question No. 2 to 8.*
- 3) Figures to the right indicate full marks.*

Q1) Define market? Explain the types of Market. **[20]**

Q2) Explain internal & external factors of marketing environment. **[16]**

Q3) What do you mean by buyers behaviour? Explain factors determining buyers Behaviour. **[16]**

Q4) State various types of marketing channels. **[16]**

Q5) Explain in detail methods of sales promotion. **[16]**

Q6) Explain the features and importance of Rural marketing. **[16]**

Q7) State characteristics of services and explain importance of services in marketing. **[16]**

Q8) Answer in brief (8 marks each) **[16]**

- a) Explain role of product manager
- b) State elements of promotion mix

Total No. of Questions : 8]

P745

[5158]Ext.-114

F.Y. B.Com.

विपणन आणि विक्रयकला

(2013 Pattern)

(मराठी रूपांतर)

वेळ : 3 तास]

[एकूण गुण : 100

सूचना :-

- 1) प्रश्न क्रमांक 1 सोडविणे आवश्यक आहे.
- 2) उजवीकडील अंक प्रश्नांचे पूर्ण गुण दर्शवितात.
- 3) प्रश्न क्र. 2 ते 8 यापैकी 5 प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.
- 4) संदर्भासाठी मूळ इंग्रजी प्रश्नपत्रिका पहावी.

-
-
प्रश्न 1)	बाजार म्हणजे काय? बाजारपेठांचे प्रकार स्पष्ट करा.	[20]
प्रश्न 2)	विपणन पर्यावरणाचे अंतर्गत व बाह्य घटक स्पष्ट करा.	[16]
प्रश्न 3)	खरेदिदाराची वर्तणूक म्हणजे काय? खरेदिदाराचे वर्तन ठरविणारे घटक स्पष्ट करा.	[16]
प्रश्न 4)	वितरण मार्गाचे विविध प्रकार सांगा.	[16]
प्रश्न 5)	विक्रयवृद्धीचे विविध प्रकार स्पष्ट करा.	[16]
प्रश्न 6)	ग्रामिण विपणनाची वैशिष्ट्ये आणि महत्व स्पष्ट करा.	[16]
प्रश्न 7)	सेवांची वैशिष्ट्ये सांगा आणि विपणनात सेवांचे महत्व स्पष्ट करा.	[16]
प्रश्न 8)	थोडक्यात उत्तरे द्या. (प्रत्येकी 8 गुण)	[16]
	अ) उत्पादन व्यवस्थापकाची भूमिका स्पष्ट करा.	
	ब) विक्रयवृद्धी मिश्रचे घटक सांगा.	

Total No. of Questions : 8]

SEAT No. :

P746

[Total No. of Pages : 2

[5158]Ext.-115

F.Y. B.Com.

CONSUMER PROTECTION AND BUSINESS ETHICS

(2013 Pattern)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 100

Instructions to the candidates :

- 1) *Q.1 is compulsory.*
- 2) *Solve any 5 out of Q.2 to Q.8*
- 3) *Figures to the right indicate full marks.*

Q1) Define : 'Consumer'. State the problems of Rural and Urban consumers.[20]

Q2) What do you mean by voluntary consumer organisation? State the importance of voluntary consumer organisation. [16]

Q3) Discuss the united nation's guidelines about promotion and protection of consumer's economic interest. [16]

Q4) Explain the redressal machinery under th consumer protection Act, 1986.[16]

Q5) Explain the provisions under section 7 and section 8 of right to information Act, 2005. [16]

Q6) State the importance and scope of business ethics. [16]

Q7) Discuss in detail the "Green Initiative" [16]

Q8) Write short notes :

- a) Nature of standard form of contract. [8]
- b) Legislative reforms regarding standard form of contract. [8]

P.T.O.

Total No. of Questions : 8]

P746

[5158]Ext.-115

F.Y. B.Com.

ग्राहक संरक्षण आणि व्यावसायिक नीतिमुल्ये
(2013 पॅटर्न)
(मराठी रूपांतर)

वेळ : 3 तास]

[एकूण गुण : 100

- सूचना :-
- 1) प्र. 1 ला सोडविणे अनिवार्य आहे.
 - 2) प्रश्न क्र. 2 ते 8 यापैकी कोणतेही पाच प्रश्न सोडवा.
 - 3) संदर्भासाठी मुळ इंग्रजी प्रश्नपत्रिका पहावी.

-
- प्रश्न 1) व्याख्या द्या : 'ग्राहक' ग्रामीण आणि शहरी ग्राहकांच्या समस्या विशद करा. [20]
- प्रश्न 2) स्वयंसेवी ग्राहक संस्था म्हणजे काय? स्वयंसेवी ग्राहक संस्थेचे महत्व स्पष्ट करा. [16]
- प्रश्न 3) ग्राहकांचे आर्थिक हितरक्षण करण्यासाठी व ग्राहक हिताची जोपासना करण्यासाठी संयुक्त राष्ट्रसंघाच्या मार्गदर्शक सुचनांची चर्चा करा. [16]
- प्रश्न 4) ग्राहक संरक्षण कायदा, 1986 अंतर्गत असणारी तक्रार निवारण यंत्रणा स्पष्ट करा. [16]
- प्रश्न 5) माहिती अधिकार कायदा, 2005 मधील कलम 7 व कलम 8 अंतर्गत असणाऱ्या तरतुदी स्पष्ट करा. [16]
- प्रश्न 6) व्यावसायिक नीतिमुल्यांचे महत्व आणि व्याप्ती स्पष्ट करा. [16]
- प्रश्न 7) 'हरीत पुढाकार' यांवर सविस्तर चर्चा करा. [16]
- प्रश्न 8) टीपा द्या.
- अ) मानक करारांचे स्वरूप [8]
- ब) मानक करारपत्रांशी संबंधित वैधानिक सुधारणा [8]

Total No. of Questions : 5]

SEAT No. :

P747

[Total No. of Pages : 2

[5158]Ext.-116

F.Y.B.Com.

BUSINESS ENVIRONMENT AND ENTREPRENEURSHIP

(2013 Pattern)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 100

Instructions to the candidates :

All questions are compulsory and carry equal marks.

Q1) What is poverty? Describe in detail the causes and remedies of poverty. [20]

Q2) What do you mean by entrepreneur. Describe in detail the distinction between entrepreneur and manager. [20]

OR

Define the term business environment. Explain in detail the types of business environment.

Q3) a) Explain the role of entrepreneurship. [10]

b) Explain the role of Mahratta chamber of commerce. [10]

OR

a) State the comparison between entrepreneurial and non-entrepreneurial personality. [10]

b) Write a detail note on entrepreneurship development institute of India.[EDII] [10]

Q4) Write a detail information of any successful entrepreneur from your area.[20]

Q5) Write short notes : (any two) [20]

a) Narayan R.murty

b) MCED Maharashtra centre for entrepreneurship development.

c) Entrepreneurial behaviour.

d) Entrepreneurship in economic theory.

Total No. of Questions : 5]

P747

[5158]Ext.-116

F.Y.B.Com.

BUSINESS ENVIRONMENT AND ENTREPRENEURSHIP

(2013 Pattern)

(मराठी रूपांतर)

वेळ : 3 तास]

[एकूण गुण : 100

- सूचना :-
- 1) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.
 - 2) उजवीकडील अंक प्रश्नांचे पूर्ण गुण दर्शवितात.
 - 3) संदर्भासाठी मूळ इंग्रजी प्रश्नपत्रिका पहावी.

-
- प्रश्न 1) दारिद्र्य म्हणजे काय? दारिद्र्याची कारणे आणि उपाययोजना सविस्तरपणे वर्णन करा. [20]
- प्रश्न 2) उद्योजक या पासून आपणास काय अर्थबोध होतो? उद्योजक आणि व्यवस्थापक यांच्यातील फरक सविस्तरपणे वर्णन करा. [20]
- किंवा
- व्यावसायिक पर्यावरण या संज्ञेची व्याख्या द्या. व्यावसायिक पर्यावरणाचे प्रकार सविस्तरपणे स्पष्ट करा. [20]
- प्रश्न 3) अ) उद्योजकतेची भूमिका स्पष्ट करा. [10]
ब) मराठा चेंबर ऑफ कॉमर्सची भूमिका स्पष्ट करा. [10]
- किंवा
- अ) उद्योजकीय व्यक्तिमत्व आणि बिगर उद्योजकीय व्यक्तिमत्व यातील तुलना करा. [10]
ब) भारतीय उद्योजकता विकास संस्था यावर सविस्तर टीप लिहा. [10]
- प्रश्न 4) तुमच्या भागातील कोणत्याही यशस्वी उद्योजकाची माहिती सविस्तरपणे लिहा. [20]
- प्रश्न 5) टिपा लिहा. (कोणत्याही दोन) [20]
अ) नारायण आर. मूर्ती
ब) महाराष्ट्र उद्योजकता विकास केंद्र
क) उद्योजकीय वर्तणूक
ड) आर्थिक सिद्धांतात उद्योजकता

Total No. of Questions : 8]

SEAT No. :

P748

[Total No. of Pages : 4

[5158]Ext.-117
F.Y. B.Com.
FOUNDATION COURSE IN COMMERCE
(2013 Pattern) (Optional)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 100

Instructions to the candidates :

- 1) Question No. 1 is compulsory.*
- 2) Answer any five questions out of question No. 2 to 8.*
- 3) Figures to right indicate full marks.*

Q1) Define the term partnership. Describe in detail the advantages and disadvantages of the partnership firm. **[20]**

Q2) a) Explain advantages of co-operative sector. **[8]**

b) Discuss advantages of ATM **[8]**

Q3) What is corporate social responsibility? What is it's role in modern business?**[16]**

Q4) a) Explain foreign direct investment's and its advantages. **[8]**

b) Define Joint venture. Explain limitations of Joint venture. **[8]**

Q5) Describe role of trade Commerce and Industry. **[16]**

Q6) a) What are limitations of franchising. **[8]**

b) Describe challenges before logistics. **[8]**

P.T.O.

Q7) Write the meaning of following terms. (any 8)

[16]

- a) Internet banking
- b) Privatisation
- c) Trade mark
- d) Trade cycle
- e) Patent
- f) Primary market
- g) Surrender value
- h) AGMARK
- i) Credit Rating
- j) Consumerism

Q8) Write short notes (any 2)

[16]

- a) Business ethics
- b) Outsourcing
- c) Online trading
- d) Drafting of an agreement

Total No. of Questions : 8]

P748

[5158]Ext.-117

F.Y. B.Com.

FOUNDATION COURSE IN COMMERCE

(2013 Pattern) (Optional)

(मराठी रूपांतर)

वेळ : 3 तास]

[एकूण गुण : 100

- सूचना :-
- 1) प्रश्न क्र. 1 अनिवार्य आहे.
 - 2) प्रश्न क्र. 2 ते 8 पैकी कोणतेही पाच सोडवा.
 - 3) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

प्रश्न 1) 'भागीदारी' संकल्पनेची व्याख्या द्या. भागीदारी संस्थेचे फायदे आणि तोटे सविस्तर वर्णन करा. [20]

प्रश्न 2) अ) सहकार क्षेत्राचे फायदे स्पष्ट करा. [8]

ब) ए.टी.एम्. चे फायदे चर्चा करा. [8]

प्रश्न 3) संयुक्त सामाजिक जबाबदारी म्हणजे काय? आधुनिक व्यापारातील त्याची भूमिका काय? [16]

प्रश्न 4) अ) परकीय सरल गुंतवणुक म्हणजे काय ते सांगून त्याचे फायदे सांगा. [8]

ब) संयुक्त साहस व्याख्या सांगा. संयुक्त साहसाच्या मर्यादा स्पष्ट करा. [8]

प्रश्न 5) व्यापार, वाणिज्य आणि उद्योग यांची भूमिका वर्णन करा. [16]

प्रश्न 6) अ) फ्रान्चायझिंग च्या मर्यादा कोणत्या ते सांगा. [8]

ब) लॉजिस्टिक्स समोरील आव्हाने वर्णन करा. [8]

प्रश्न 7) खालील संज्ञांचा अर्थ सांगा. (कोणतेही आठ)

[16]

- अ) इंटरनेट बँकिंग
- ब) खाजगीकरण
- क) व्यापार चिन्ह (ट्रेड मार्क)
- ड) व्यापार चक्र (ट्रेड सायकल)
- इ) पेटेंट
- फ) प्राथमिक बाजार
- य) सरेंडर व्हॅल्यू
- र) अँगमार्क
- ल) क्रेडीट रेटिंग
- व) कन्ज्युमरिझम

प्रश्न 8) टीपा लिहा (कोणत्याही दोन)

[16]

- अ) व्यापार मूल्ये
- ब) आऊटसोर्सिंग
- क) ऑनलाइन ट्रेडिंग
- ड) कायद्याचा मसूदा

Total No. of Questions : 5]

SEAT No. :

P749

[Total No. of Pages : 3

[5158]Ext.-118

F.Y. B.Com.

ADDITIONAL ENGLISH

Textbook : Gems of English Prose and Poetry

Edited by : Ashok Chaskar, Vijay Madge, Anand Kulkarni

(2013 Pattern)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 100

Instructions to the candidates :

- 1) *All questions are compulsory.*
- 2) *Figures to the right indicate marks.*

Q1) Attempt any one from (A) and one from (B) in about 150 words each. **[20]**

- A) i) 'We need to support our small farmers to go organic' Discuss Shiva's statement.
- ii) Why have we become insensitive towards the beauty of nature according to William Wordsworth?
- B) i) Discuss how persons in the field of advertising earn their livelihood.
- ii) Comment on the picture of modern society presented in the poem 'Once upon a time'.

Q2) Attempt any one from (A) and one from (B) in about 150 words each. **[20]**

- A) i) Write a note on Stephen Leacock's interaction with the Bank Manager.
- ii) What is the reason for the traveller choosing the less-travelled path?
- B) i) What are the different examples of good manners that hill talks about?
- ii) Comment on the universality of the poem 'Where the Mind is without Fear'.

P.T.O.

Q3) Attempt any one from (A) and one from (B) in about 150 words each. [20]

- A) i) Comment on the use of 'silence and tears' at the beginning and at the end of the poem 'When We Two Parted'.
- ii) According to Martin Luther king, When will the African Americans be satisfied?
- B) i) According to Ray, what is wrong with Indian films?
- ii) Describe the ways in which Walt Whitman thinks of God.

Q4) Attempt any one from (A) and one from (B) in about 150 words each. [20]

- A) i) What does Aruna Roy say about the importance of collective public action in India?
- ii) Write a summary of the poem 'The Lotus'.
- B) i) How does the poet succeed in making the sad tale of the father effective? Illustrate your answer with examples.
- ii) Why is Vivekananda proud of the nation of his birth? How has the nation helped others?

Q5) A) Attempt any one of the following in about 150 words : [10]

- i) Write a character sketch of Mangal Singh in the story 'Duty'.
- ii) How does the poet describe the first three stages in 'All the World's a Stage'?

B) Attempt any five of the following : [10]

- i) Give synonyms of the following words:
 - a) sorrow
 - b) select
- ii) Give antonyms of the following words:
 - a) lazy
 - b) lend

- iii) Add suffix or prefix to the following :
- a) dis _____
 - b) _____ less
- iv) Choose the correct alternative and rewrite :
- a) They _____ (do/make/form) mistake.
 - b) He is _____ (highly/thickly/adequately) reputed.
- v) Give full forms of the following :
- a) A.T.M.
 - b) P.D.F.
- vi) Give verb forms of the following words:
- a) examination
 - b) description
- vii) Give noun forms of the following words:
- a) act
 - b) translate

Total No. of Questions : 6]

SEAT No. :

P750

[Total No. of Pages : 4

[5158]Ext.-119

F.Y. B.Com.

MARATHI (मराठी)

व्यावहारिक व उपयोजित मराठी

(2013 पॅटर्न)

अभ्यासपुस्तके :- i) यशोगाथा

ii) व्यावहारिक व उपयोजित मराठी

वेळ : 3 तास]

[एकूण गुण :100

सूचना :-

- 1) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.
- 2) उजवीकडील अंक प्रश्नांचे पूर्ण गुण दर्शवितात.

प्रश्न 1) अ) खालीलपैकी कोणत्याही एका विषयावर 500 शब्दात निबंध लिहा. [10]

- i) प्रसारमाध्यमे आणि आजचा युवक
- ii) चलन, व्यवहार आणि समाज
- iii) होय मला उदयोजक व्हायचय!
- iv) वाचाल तर वाचाल !

ब) खालीलपैकी कोणत्याही दहा प्रश्नांची उत्तरे 20 शब्दात लिहा. [10]

- i) डॉ. श्रीराम लागू यांना कोणत्या नाटक अकादमीची सन्माननीय फेलोशीप मिळाली?
- ii) लता मंगेशकर यांना 'भारत रत्न' हा पुरस्कार कोणत्या योगदाना बद्दल देण्यात आला?
- iii) डॉ.राम ताकवले यांनी कोणत्या विषयात सखोल अभ्यास करून प्रदीर्घ संशोधन केले?
- iv) डॉ.रघुनाथ माशेल कराना आपला समाज कसा असावा असे वाटते?
- v) डॉ.ह.वि.सरदेसाई फेलोशिपचा अभ्यास करण्यासाठी कोणत्या देशात गेले?

P.T.O.

- vi) डॉ. विजय भटकर यांना कोणते सन्मान मिळाले?
- vii) डॉ. बालाजी तांबे यांनी कार्ल्याजवळ कोणत्या नावाने आयुर्वेदाचे गाव उभारले?
- viii) सिंधूताई सपकाळ यांना माणुसकी कोणी शिकविली?
- ix) श्री. हुकमीचंद व सौ. कमल चोरडिया यांनी आपला व्यवसाय कोणत्या नावाने सुरू केला?
- x) 'सुबोध बायबल' हा ग्रंथ कोणी लिहिला?
- xi) डी. एस्. कुलकर्णी यांचे पूर्ण नाव काय?
- xii) सचिन तेंडुलकर यांना कोणता खेळ जास्त आवडत असे?

प्रश्न 2) खालीलपैकी कोणत्याही चार प्रश्नांची उत्तरे 50 शब्दात लिहा. [16]

- अ) डॉ. श्रीराम लागू यांचे नाट्य व सिनेक्षेत्रातील योगदाना विषयी थोडक्यात माहिती द्या.
- ब) लता मंगेशकर यांचा गायन क्षेत्रातील प्रवास थोडक्यात स्पष्ट करा.
- क) डॉ. रघुनाथ माशेलकर यांनी सांगितलेली पंचसूत्री थोडक्यात स्पष्ट करा.
- ड) डॉ. ह. वि. सरदेसाई यांचे वैद्यकीय शिक्षणाविषयीचे मत थोडक्यात स्पष्ट करा.
- इ) डॉ. विजय भटकर यांच्या कार्याचा थोडक्यात आढावा घ्या.
- फ) फादर फ्रान्सिस दि ब्रिटो यांची समाज विकासाविषयीची भुमिका थोडक्यात स्पष्ट करा.

प्रश्न 3) खालील पैकी कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे 150 शब्दात लिहा. [16]

- अ) लता मंगेशकर यांच्या गायन क्षेत्रातील योगदाना बद्दल माहिती लिहा.
- ब) डॉ. राम ताकवले यांच्या शिक्षण क्षेत्रातील कार्याचा थोडक्यात आढावा घ्या.
- क) सिंधुताई सपकाळ यांची जीवनगाथा थोडक्यात स्पष्ट करा.
- ड) श्री हुकमीचंद व सौ.कमल चोरडिया यांची यशोगाथा थोडक्यात स्पष्ट करा.

प्रश्न 4) खालीलपैकी कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे लिहा. [16]

- i) 'आदर्श उद्योग समूह, पुणे' च्या मुख्य कार्यालयात 'वरिष्ठ लिपीक' पद भरावयाचे असून मा. संचालक यांचे नावे अर्जाचा मसुदा तयार करा.
- ii) 'ग्रामस्वच्छता अभियान' कार्यक्रमासंदर्भात तुमच्या गावात ग्रामसभा घेण्यात आली. त्याचे इतिवृत्त तयार करा.
- iii) श्री. विजय जगताप यांनी एकनाथ पाटील सहकारी पतसंस्था, सातारा येथे 1 लाख रूपये कर्जमागणीसाठी अर्ज केला आहे. त्यावर मा. संचालकासाठी टिप्पणी लिहा.
- iv) स्वराज्य उद्योग समूहाने आपल्या उद्योगाची सुरुवात करण्यासाठी भाग विक्री सुरू केली आहे. त्यासंबंधीचे घोषणापत्रक तयार करा.

प्रश्न 5) अ) खालीलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नाचे उत्तर लिहा : [8]

- i) महाविद्यालयात नवीन बेंच, टेबल, कपाट व इतर फर्निचर खरेदी करावयाचे आहे. त्यासाठी जाहीर निविदा लेखन करा.
 - ii) महाविद्यालयातील पदवी वितरण समारंभा संबंधीचे जाहीर निवेदन तयार करा.
- ब) खालीलपैकी कोणत्याही एका विषयावर वर्तमान पत्रासाठी जाहिरातीचा मसुदा तयार करा. [8]
- i) मोबाईल फोन
 - ii) 'वास्तू संगम' (नवीन गृहप्रकल्प)

प्रश्न 6) अ) खालीलपैकी कोणत्याही आठ पारिभाषिक संज्ञा लिहा. [8]

i) Act	ii) Adjust
iii) Commercial	iv) Committee
v) Draft	vi) Depression
vii) Head office	viii) Income tax
ix) Marketing	x) Quotation

ब) खालील उताऱ्याचे एक तृतीयांश सारांश लेखन करून त्यास समर्पक शीर्षक द्या. [8]

वाहतुकीसाठी भारतात रस्ते फार लोकप्रिय आहेत. कारण अगदी लहान खेड्यापासून मोठ्या शहरापर्यंत सगळीकडे रस्ते आहेत. रस्त्यांमुळे संपूर्ण देश जोडता गेला आहे. रस्त्याने जाणे येणे जसे सोयीस्कर आहे. तसेच स्वस्तही. परंतु भारतात रस्त्यांची स्थिती फार वाईट आहे. पावसाळ्यात तर ती अधिकच धोकादायक व दयनीय होऊन जाते. रस्त्याची देखभाल आणि विकास यात भारत थोडा मागे राहिला आहे. रस्त्यावरील वाहतूक खूप वाढली आहे. त्यानुसार रस्त्यांचा विकास होणे आवश्यक आहे. रस्त्याच्या दुरावस्थेमुळे मोठ्या प्रमाणावर रोज शेकडो अपघात होतात. त्यात प्राणहानी व वित्तहानी होते.

येथील रस्त्यावर अनेक प्रकारची वाहने चालतात. उदा. ट्रक, मोटारी, बस, स्कूटर, सायकली, बैलगाड्या, पादचारी, घोडे इ. यापैकी काही जलद काही मंद तर काही अगदीय सौम्य. ज्याप्रमाणे अपघातास रस्ते जबाबदार आहेत. त्याच प्रमाणे वाहनांची अवस्था व वाहन चालक ही जबाबदार आहेत. वाहतुकीचे नियम पाळणे आवश्यक आहे पण काही जणांकडून वाहन नियमांचे काटेकोर पालन न करण्यामुळेही अपघात होताना दिसतात.

(शब्द संख्या 134)

किंवा

खालील इंग्रजी उताऱ्याचे मराठीत भाषांतर करा. [8]

Human beings are always in search of some or the other means of entertainment. We try to invent something for our benefit and to lead a peaceful life. Radio is one of them. Marconi of Italy tried to transmit the sound waves form one place to another. During this process he succeeded in transmitting message from England to New Zealand in 1901. Indian scientist Jagdish Chandra Bose had also tried to do the same experiment but before he could come out with any conclusion, Marconi had finished his experiment. So, all credit of inventing radio goes to Marconi.

Total No. of Questions : 5]

SEAT No. :

P751

[Total No. of Pages : 3

[5158]Ext.-120

F.Y.B.Com.

HINDI (हिंदी) (Optional)

पाठ्यपुस्तकें 1) गद्य परिमल – संपादक – डॉ. सुभाष तळेकर

2) पद्य परिमल – संपादक – डॉ. सुभाष तळेकर

(2013 पॅटर्न)

समय : 3 घंटे]

[पूर्णांक : 100

सूचनाएँ :- 1) सभी प्रश्न अनिवार्य हैं।

2) दाहिनी ओर लिखे अंक प्रश्न के पूर्णांक हैं।

प्रश्न 1) अ) निम्नलिखित में से किसी एक प्रश्न का उत्तर विस्तार से लिखिए – [10]

i) 'खड्गसिंह के हृदयपरिवर्तन के द्वारा मानवता की विजय का संदेश संप्रेषित किया है' पाठ के आधार पर स्पष्ट कीजिए।

ii) 'खेती एक उत्तम व्यवसाय है,' जिसके लिए प्रत्यक्ष खेतों से जुड़ना आवश्यक है' पठित कहानी के आधार पर स्पष्ट कीजिए।

ब) निम्नलिखित में से किसी एक प्रश्न का उत्तर विस्तार से लिखिए – [10]

i) 'मृत्यु को तीर्थयात्रा मानकर उसका स्वागत उत्साह,' खुशी तथा हार्दिकता से करने का बल मिले' तीर्थयात्री कविता के आधार पर स्पष्ट कीजिए।

ii) 'एक बूँद' कविता का भावार्थ लिखिए।

प्रश्न 2) निम्नलिखित में से किन्हीं तीन प्रश्नों के उत्तर संक्षेप में लिखिए : [18]

अ) जानकीनाथ का चरित्र-चित्रण कीजिए।

ब) 'आज के युग में बाबू साहिबी की बीमारी दिनों-दिन बढ़ती जा रही है' पाठ के आधार पर स्पष्ट कीजिए।

क) 'पानी और पुल' राष्ट्रीय एकात्मता तथा मनोमिलन की कहानी है' स्पष्ट कीजिए।

ड) 'अग्निपथ' कहानी के उद्देश्य पर प्रकाश डालिए।

इ) 'महाशूद्र' कहानी जाति-व्यवस्था के बंधनों में जकड़े लोगों की वेदना को वाणी देती है' – स्पष्ट कीजिए।

P.T.O.

प्रश्न 3) निम्नलिखित में से किन्हीं तीन प्रश्नों के उत्तर संक्षेप में लिखिए । [18]

- अ) सुभद्राकुमारी चौहान ने 'मेरा जीवन' कविता के माध्यम से सुखी जीवन का रहस्य उद्घाटित किया है - स्पष्ट कीजिए ।
- ब) भारतेन्दु हरिश्चंद्र ने अपनी मुकरियों द्वारा अंग्रेजों की निंदा की है - स्पष्ट कीजिए ।
- क) 'मनुष्यता' कविता का भावार्थ अपने शब्दों में लिखिए ।
- ड) 'वृंदावन' कविता धर्मान्धों के पाखंडीपन का पर्दाफाश करती है स्पष्ट कीजिए ।
- इ) 'ज्यो लक्ष्य है मिलेगा' गज़ल कौनसा संदेश देती है?

प्रश्न 4) अ) निम्नलिखित में से किन्हीं दो अवतरणों की ससंदर्भ व्याख्या कीजिए । [10]

- i) "हमारी लक्ष्मी-पूजा तभी सफल होगी, जब हम व्यापार-रूपी लक्ष्मी-सदन को खूब संपन्न बनावेंगे ।"
- ii) "जीवन भर के संचित इस अभिमान धन को एक मुठ्ठी अन्न की भिक्षा पर बेच देना होगा। असह्य! भगवान क्या मेरा इतना सुख भी नहीं देख सकते!"
- iii) "पिताजी, अब और नहीं सहा जाता । सारी दुनिया हम पर थू-थू करती है । हमें मुरदे की चमड़ी खींचने वाले से लेकर कफन-खसोटू तक कहती है ।"

ब) निम्नलिखित में से किन्हीं दो अवतरणों की ससंदर्भ व्याख्या कीजिए । [10]

- i) "झुकी हुई अभिमानी गर्दन
बँधे हाथ, नत-निष्प्र लोचन ।
यह मनुष्य का चित्र नहीं है, पशु का है रे कायर ।
प्रार्थना मत कर, मत कर, मत कर!"
- ii) "संसार में बहुत आसान है काटे बो देना
युद्ध और हिंसा और रक्तपात के बाद विजयी होना
जबकि तुम्हारी मनुष्यता सिर्फ एक फूल उगाने से
पता चल सकती है ।"
- iii) "व्याप्त धरा पर अंधकार है
घृणा, हिंसा, अहंकार है
गूँज रहा दुःखियों का क्रंदन
जीवन चिथड़े तार-तार है"

- क) निम्नलिखित में से किन्हीं पाँच प्रश्नों के एक-एक वाक्य में उत्तर लिखिए : [5]
- इस देश के पढ़े-लिखे शिक्षित लोग कौनसे कार्य करना अधिक पसंद करते हैं?
 - कुशल व्यापारी को किस प्रकार का होना आवश्यक है?
 - आदमी पहचानने में किसने कभी चूक नहीं की?
 - मूलसिंह की मृत्यु किस बीमारी से हुई?
 - बूँद कहाँ से निकली है?
 - हरिवंशराय बच्चन के अनुसार मनुष्य की पराजय के स्मारक कौनसे है?
 - गिरिराजशरण अग्रवाल के अनुसार नाकामी के बाद भी किसे नहीं छोड़ना चाहिए?
 - एकांत श्रीवास्तव के अनुसार एक बीज को पौधा बनने के लिए किसकी आवश्यकता है?

प्रश्न 5) अ) निम्नलिखित में से किन्हीं पाँच शब्दों के हिंदी पारिभाषिक शब्द लिखिए : [5]

i) Credit	ii) Discount
iii) Agreement	iv) Figures
v) Initials	vi) Out-word
vii) Report	viii) Zone

ब) निम्नलिखित में से किसी एक विज्ञापन का आकर्षक नमूना तैयार कीजिए । [5]

- बाजार में आए नए जोड़ों के दर्द के लिए उपयुक्त तेल का विज्ञापन ।
- बाजार में आयी नई कार का विज्ञापन ।

क) निम्नलिखित परिच्छेद का एक-तिहाई सारांश लिखिए । [4]

हमारी शास्त्रीय परम्परा इस विषमता का कारण मनुष्य को ही मानती है । मनुष्य ही अपनी सद् और असद् इच्छाओं के द्वारा, सद् और असद् वाणी व्यवहार के द्वारा एवं सद् और असद् कर्मों के द्वारा पर्यावरण को दूषित करता है और इसके स्तरों में असन्तुलन व विषमता पैदा करता है और फिर स्वयं और सामूहिक रूप से उसके विषम परिणामों को भोगता है । इन मूल तत्वों को ध्यान में रखते हुए मनुष्य को सबसे पहले अपने पारिवारिक एवं सामाजिक, सांस्कृतिक एवं आर्थिक राजनैतिक एवं सामाजिक पर्यावरण को दूषित करने से बचना चाहिए ।

ड) निम्नलिखित में से किसी एक व्यावसायिक पत्र का प्रारूप तैयार कीजिए । [5]

- केशव/करिश्मा गोयंका, पंचवटी, नाशिक से प्रबंधक, बैंक ऑफ महाराष्ट्र, नाशिक रोड शाखा के नाम बचत खाता खोलने हेतु बिनती पत्र लिखता/लिखती है ।
- महेश/मनिषा राजपुत शिर्डी से प्रबंधक, जल विभाग, शिर्डी महानगरपालिका के नाम पानी कटौती के संदर्भ में शिकायती पत्र लिखता/लिखती है ।

Total No. of Questions : 5]

P752

[Total No. of Pages : 2

[5158]Ext.-121

F.Y.B.Com.

GUJARATI

(2013 Pattern)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 100

- પ્ર.૧) નીચેનામાંથી કોઈ પણ એક વિષય પર નિબંધ લખો : [20]
- (૧) સંપત્તિ જીવ
 - (૨) શ્રીલક્ષ્મી અને શ્રીલક્ષ્મી
 - (૩) એક સુશિક્ષિત જાકારની આત્મકથા
 - (૪) વિસ્તાર વરદાન કૌશલ
- પ્ર.૨) કોઈ પણ એક પ્રશ્નનો સવિસ્તર ઉત્તર લખો : [20]
- (૧) ટૂંકીવાર્તાના દરકલત્વો જાણવી સવિસ્તાર સમજાવો.
 - (૨) વિદ્યુત્ક્રમી વાર્તાઓમાં જેવા મળતી સામાજિક સમસ્યાઓ.
- પ્ર.૩) કોઈ પણ એક પ્રશ્નનો સવિસ્તર ઉત્તર લખો : [20]
- (૧) સુદુરમ્ ગું જીવન કવન આલોખો.
 - (૨) ગુજરાતી ભાષા અને સાહિત્યનો વિકાસપથ આલોખો.
- પ્ર.૪) (અ) ટૂંકનોંધ લખો : (કોઈ પણ એક) [10]
- (૧) અંતરાય વાર્તાની સમીક્ષા કરો.
 - (૨) કાગડોડા વાર્તાનું શીર્ષક સ્પષ્ટ કરો.

P.T.O.

(બ) ટૂંકનોંધ લખો : (કોઈ પણ એક) [10]

(૧) સુદૃશમ્ સાચેકે સાદૃશ્ય ના કયિષ્ઠી. સમજવો.

(૨) ડોણ કાવ્ય માં દર્શવેલી દષ્ટિધરની સર્વલ્યાપકતા.

પ્ર.૫) (અ) પૂર્વાપર સંબંધ લખો : (એક પદ - એક ગદ્ય) [10]

(૧) એ કુંવરની વર્ણ બદલાયતો જૈન દર્મનો સ્વીકારકરીસ.

(૨) કું નાની દતો લ્યારથી મને ફૂલરા ખૂબ ગમતા.

(૩) વલ્લુહિલે સ્પંદારે મેવા સ્પાંચે લેક ભરાવું.

(૪) દારે બંધાણી મારી દોડી વધોડી મ.

(બ) આપણા ગુણમાં વૃક્ષોના મહત્વની સમજ આપતા
પત્ર લખાર મિત્રને લખો. [10]
અથવા

(બ) લખારી કોલેજ માં શિક્ષકદિન મિમિલી યોજાયેલો
સમારણની માહિતી આપતા સ્પર્ધાલ લેધાર કરો.

Total No. of Questions : 4]

SEAT No. :

P984

[Total No. of Pages : 2

[5158]Ext.-122
F.Y.B.Com.
SINDHI DEVNAGIRI
(2013 Pattern)

समय : 3 घंटे]

[पूर्णांक: 100

Instructions to the candidates :

All questions are compulsory.

सुवाल 1) हेठियनि मां कंहि बि इहनि सुवालनि जा जवाबु लिखो :

[20]

- सु.1) निशा जो बचपन कींअ गुजिरियो ?
- सु.2) नढड़ी आरती बस स्टैंड ते छा कंदी हुई ?
- सु.3) बोध प्रकाश ऐं राजा जे वज़ीर में कहड़ी शर्त लगी हुई ?
- सु.4) पारी मंदिर में छा कंदी हुई ?
- सु.5) 'कुदरत जो नेम' पाठ में लेखिका जो कहिडो नेम हो ?
- सु.6) गोवर्धन शर्मा दुबई में छा कंदो हो ?
- सु.7) मारुई केरू हुई ?
- सु.8) इश्वरी जोतवाणीअ किथे वजी रही हुई ?
- सु.9) मिरचूमल शेवकराम जो केरू हो ?
- सु.10) प्रीतीअ जी माटेली माड प्रीतीअ सा कहिडो व्यहवार कंदी हुई ?
- सु.11) नरेश पारीअ खे सत्याणी छो चयो आहे ?
- सु.12) गोवर्धन शर्मा जे निरड ते छा जो निशान हो ?

P.T.O.

सुवाल II) हेठियनि मां किनि बि बिनि सुवालनि जा जवाबु लिखो :

[30]

- सु.1) 'बदगी' कविता में शाह साहब कहिड़ा विचार पेश क्या आहिनि?
- सु.2) "उथ जाग जोगी"! में दादा वासवाणीअ प्रभूअ खे पाड़ण लार कहिडी प्रेरणा डिनी आहे?
- सु.3) "हीअ ऐं हूअ दुनिया" में शाइर "हरी दिलगीर कहिड़ा विचार पेश क्या अहिनि?
- सु.4) "मखि ऐं मधुमखी" कविता में शाइरा सुदंरी उत्तम चंदाणी खाजी मखि ऐं माखीअ वारी मखि में कहिडो फर्क समझायो आहे?

सुवाल III) हेठियनि मां किनि बि बिनि सुवालनि जा जवाबु लिखो :

[30]

- सु.1) शेवकराम ऐं मिरचूमल जी यारी जे बारे में बुधायो?
- सु.2) पारीअ जी किरदार निगारी क्यो?
- सु.3) प्रीती ऐं दिम्तीअ जी दिलगीअ जे बारे में थाड़े में बुधायो?
- सु.4) मारुई कीअ पहिंजी जान बचाई थोरे में बुधायो?

सुवाल IV) कहि बि हिकु विषय ते मज्मून लिखो:

[20]

- सु.1) साईस - वरदान या सिराप ।
- सु.2) मोबइल - हिक विदयूत यंत्र ।
- सु.3) नोटबंधी ।

Total No. of Questions : 5]

SEAT No. :

P753

[Total No. of Pages : 2

[5158]Ext.-123
F.Y.B.Com. (External)
URDU GENERAL
(2013 Pattern)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 100

Instructions to the candidates :

- 1) Attempt all questions.
- 2) Figures to the left indicate full marks.
- 3) Bang-e-Dara Part - 1 B) Mazammen-e-Mujtaba Hussain

سوال نمبر ۱: آقبال کی فکری شاعری پر تبصرہ کیجئے۔ (20)

یا

بانگ درا کی خصوصیات پر مفصل گفتگو کیجئے۔

سوال نمبر ۲: مجتبیٰ حسین کی اسلوب نگاری کی وضاحت کیجئے۔ (20)

یا

مجتبیٰ حسین کی حیات اور ادبی کارناموں کا جائزہ لیجئے۔

سوال نمبر ۳: طنز و مزاح کی تاریخ پر تفصیلی نوٹ لکھئے۔ (20)

یا

اردو ادب میں مزاح کی اہمیت کی وضاحت کیجئے۔

سوال نمبر ۴ (الف): کسی ایک نظم کا خلاصہ لکھئے۔ (10)

۱۔ پرندے کی فریاد ۲۔ ہمالہ ۳۔ عقل و دل

سوال نمبر ۴ (ب): کسی ایک عنوان پر اظہار خیال پیش کیجئے۔ (10)

۱۔ صاحب ہاتھ روم میں ہیں ۲۔ داڑھ کا درد ۳۔ ڈائریکٹر کا کتا

سوال نمبر ۵ (الف): اپنے کالج میں پارکنگ کی سہولت کے لئے درخواست لکھئے۔ (10)

P.T.O.

سوال نمبر ۵ (ب): مندرجہ ذیل اشعار کی تشریح بحوالہ متن کیجئے۔ (کوئی پانچ)

(10)

- ۱۔ بوند ایک خون کی ہے تو لیکن غیرت لعل بے بہا ہوں میں
- ۲۔ مذہب نہیں سکھاتا آپس میں پیر رکھنا ہندی ہیں ہم وطن ہے ہندوستان ہمارا
- ۳۔ نظر تھی صورت سلمان اداس تیری شراب دید سے بڑھتی تھی اور پیاس تیری
- ۴۔ ہیں لوگ وہی جہاں میں اچھے آتے ہیں جو کام دوسروں کے
- ۵۔ مرتا ہوں خاموشی پر یہ آرزو ہے مری دامن میں کوہ کے اک چھوٹا سا جھونپڑا ہو
- ۶۔ پھولوں کو آئے جس دم شبنم وضو کرانے رونا میرا وضو ہو، نالہ مری دعا ہو
- ۷۔ حاضر ہوں مدد کو جان و دل سے کیڑا ہوں اگرچہ میں ذرا سا

Total No. of Questions : 5]

SEAT No. :

P754

[Total No. of Pages : 4

[5158]Ext.-124
F.Y. B.Com. (External)
PERSIAN GENERAL (Paper - I)
(Adbiyat-e-Farsi)
(2013 Pattern)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 100

Instructions to the candidates :

- 1) All questions are compulsory.
- 2) Figures to the right side indicate full marks.

Q1) Define with examples. (any eight)

[16]

2 - استعاره	1 - تضاد
4 - تجنیس تام	3 - تشبیہ
6 - تلمیح	5 - لف و نشر
8 - تجنیس ناقص	7 - تجنیس زائد
10 - حسن تعلیل	9 - مبالغہ

Q2) Explain any three of the following :

[15]

3 - رباعی	2 - مرثیہ	1 - شنوی
•	5 - غزل	4 - داستان
•	•	•

P.T.O.

Q3) A) Reproduce the stories in your own words (any two)

[14]

- 1- مروت و جوانمردی
2- حکایت یوسف و زلیخا
3- سنگ تراش تراپونی

B) Explain literary works, and life of the following. (Any two)

[12]

- 1- پروین امدت
2- ملک الشعراء بہار
3- حافظ شیرازی
4- علامہ اقبال

Q4) Explain in persian or translate and explain the complete in English, Urdu. or Marathi. (any ten)

[20]

- (1) آئینہ سلندر جام جم است بنگر
تا بر تو عرضہ دارد احوال ملک دارا
(2) بندہ پیر خراباتم کہ لطف دائم است
ورنہ لطف شیخ و زاہد گاہ ہست و گاہ نیست
(3) این چہ شور لیست کہ در دور قمری بنیم
ہمہ آفاق پیر از فتنہ و شرمی بنیم
(4) خوش بود فارغ ز بند کفر و ایمان ز لیستن
حیف کافر مردنی و آوخی مسلمان ز لیستن
(5) صیدم از کھار و آہم ز آہنار
فارغ از ہر صلح و جنگی بودے
(6) بیا کہ قصر اہل سخت سست بنیاد است
بیار بادہ کہ بنیاد عمر بر باد است

- (7) اسپ تازی شده مجروح بزریر پالان
طوق زرتیں ہیمہ در گردنِ خرمی بینم
- (8) پناہ بلندی و پستی توئی
ہیمہ نیستند آنچه ہستی قوی
- (9) اگر آن ماہ سپربان گردد
نغم دل غمگسار جاں گردد
- (10) بیا کہ تاعدہ آسمان بگردانیم
قضا ز گردش رطل گراں بگردانیم
- (11) ورکنم یاد ناوک چشمش
مو بر اعضا من سناں گردد
- (12) منردہ صبح دریں تیرہ شبانم دادند
شمع کشتند و ز خورشید نشانم دادند

Q5) A) Translate the text passages in English, Urdu or Marathi given below.
(any three) [15]

- (1) آورده اند کہ نوشیروان عادل را در شکار گاہے صید کباب می کردند و نمک
نہ بود - غلامے برو سنا و وانیدند تا نمک آرد - نوشیروان گفت ، قیمت بسناں
سما بدر رسمے نگر دودہ خراب نشود - گفتند از می قدر چه خلل زاید -
گفت بنیاد ظلم اندر جہاں اول اندک بودہ است و ہر کس کہ آمدہ بر آن مزید
کرد - تا بدین غایت رسید -
- (2) یا دشاہے یسرے را با اریبے داد و گفت تربیتش چنان کن کہ یکے از فرزندان
خود را - سناے ہر وسعی کرد و بجائے نہ رسید و یسران اریبے در فضل و
بلاغت منہتی شدند ملک دانشمند را مواخذت کرد و معاہبت فرمود کہ
وعدہ خلاف کردی و وفا بجایاوردی - گفت ہر اے خداوند روی زمین
پوشیدہ نماز کہ تربیت بکساں است بکن طباہ
مختلف است -

(3) بر لبِ چشمہ بپائے درختِ مویشے خانہ گرفتہ بود و غوکے نیز در آب بسر
 می نمود - روزے پر لبِ آب آمدہ نغمہ سرای آغاز نہاد - موش بر آں
 آواز دلخراش از خانہ بر آمدہ نشاطی می کرد و سر ہی جنبانید - غوک
 یا و طرح آشنائی اخلند - روزے موش با غوک گفت - تو زیر آب
 قرار داری ، اگر فریاد کنم از شور غوکاں دیگر بگوش تو نمی رسید -
 چارہ آں چیست - غوک گفت این کار بردل دانائے تو حوالہ است -

(4) زانے کبکے را دید کہ می خرامید - زانے کبکے را کمر خدمت بر بستہ
 ترک خواب و خور گرفت - روزی کبکے بہ او گفت - ترا ہموارہ
 کرد خود می بینم ، آرزوی تو چیست ؟ زانے گفت مرا آرزوی رفتار
 در سر افتادہ است - می خواہم کہ آں رفتار بیا موزم - کبکے قہقہہ زد و
 گفت کہ این چہ خیال محال در سر گرفتہ - زانے ہواب داد کہ ازین
 ارادہ ما نگردم - بیچارہ زمانے دراز محب کبکے رفت رفتن اورا
 نتوانست فرا گرفت و رفتار خود را نیز فراموش کرد -

B) Translate the unseen English passage in Persian, Urdu or Marathi. [8]

Once upon a time, there was a king. His name of Janaka. He was king of Mathura. One day he found a golden box in the field He opened the box, there was a child in it. he brought the box in the palace. He brought-up the child.

Total No. of Questions : 6]

SEAT No. :

P755

[Total No. of Pages : 4

[5158]Ext.-125

F.Y. B.Com.

FRENCH

(2013 Pattern)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 100

Instructions to the candidates :

- 1) All question are compulsory.
- 2) Use of dictionary is not allowed.
- 3) All questions have to be answered in French unless indicated otherwise.

Q1 Complétez le dialogue suivant (UN AU CHOIX): [15]

A. M. Dubosc va dans une agence de publicité pour faire la publicité de son agence de voyages. Il discute avec le webmestre.

M. Dubosc : Bonjour. Nous devons faire la de la publicité pour nos voyages. _____ ?

Le webmestre : Un e-mail commercial?

M. Dubosc: C'est une bonne idée. _____ .

Le webmestre: Je vois une page avec des photos des destinations en promotion .

M. Dubosc: _____ ?

Le webmestre: Oui, le nom du pays et le prix du voyage.

M. Dubosc: C'est super. _____ ?

Le webmestre: Oui, on peut mettre des rubriques spécifiques, comme "l'hôtel", "vol"...

M. Dubosc: Parfait! _____ ?

Le webmestre: En haut de la page.

OU

B. Mme Vo Tran et Mme Delpierre vont au restaurant, "Samoa". Elles ont une réservation. Elles commandent le Menu Trio avec la salade 'César' comme entrée, steak tartare avec des frites comme plat principal et une tarte aux pommes comme dessert. Elles prennent le vin rouge et une bouteille d'eau.

Mme Vo Tran: Bonjour monsieur, nous avons une table réservée au nom de Vo Tran

Le serveur : Oui, mesdames, c'est par là.

(...)

Le serveur: Vous avez choisi?

Mme Vo Tran: Nous prendrons _____

Le serveur: Et comme plat principal?

Mme Delpierre: _____ .

Le serveur: Et comme garniture?

Mme Vo Tran: _____

Le serveur: Et pour le dessert?

P.T.O.

Mme Vo Tran: _____
 Le serveur: Et pour boire?
 Mme Delpierre: _____
 Le serveur: C'est noté.

- Q.2. Grammaire et vocabulaire
- A. Mettez au pluriel [6]
 1. Le voyageur réserve le billet pour le voyage.
 2. La directrice remercie l'employé.
 3. J'aime bien le plateau-repas.
- B. Donnez le féminin du mot souligné: [2]
 Le client anglais parle bien le français.
- C. Donnez le contraire du mot souligné: [2]
 1. Ils voyagent souvent.
 2. Elles achètent le savon de Marseille.
- D. Complétez avec de, du, de la, de l', des: [2]
 1. Les clients vont voir le prix _____ voyage.
 2. L'ingénieur consulte les dossiers _____ clients.
- E. Complétez avec à, au, à la, à l', aux: [2]
 1. Nous sommes _____ hôtel.
 2. Paul parle _____ délégués.
- F. Complétez avec des adjectifs démonstratifs: [3]
 1. _____ entreprise se situe à Toulouse.
 2. _____ appartement est au troisième étage.
 3. La maison donne sur _____ rue.
- G. Complétez avec des adjectifs possessifs: [3]
 1. Sophie téléphone à _____ mère.
 2. Mme Beauchais a deux filles. _____ filles sont ingénieurs.
 3. Le directeur donne des instructions à _____ secrétaire.
- H. Choisissez la forme correcte du verbe: [3]
 1. Les clients demandent/demandes l'addition.
 2. Tu vient/viens de l'Australie.
 3. Il faites/ fait la cuisine.
- I. Mettez les verbes entre parenthèses au temps donné: [3]
 1. Les clients (partir – passé composé) le 16 décembre.
 2. Le directeur général (diriger – présent) l'ensemble des activités de l'entreprise.
 3. Le réceptionniste (faire – futur proche) les réservations.
- J. Trouvez l'objet direct: [3]
 1. L'hôtesse sert les repas.

2. Le directeur finit son travail.
3. Vous apportez la carte, s'il vous plait?

K. Complétez le texte suivant avec les mots donnés ci-dessous: [2]
(pourboire, paye, couvert, mais)

En France, on ne _____ pas le pain et le _____. Le service est compris _____ on peut laisser un _____.

L. Dites vrai ou faux: [3]

1. Le personnel peut prendre ses repas dans les bureaux.
2. Un certificat médical est obligatoire en cas de maladie ou d'accident.
3. Les grandes entreprises ont de 100 à 240 employés.

M. Écrivez en mots: [3]

- 1.) 111
- 2.) 98.
- 3.) 21

N. Quelle heure est-il?: [3]

1. 21h45
2. 13h30
3. 5h15

Q.3. A. Répondez aux questions suivantes (3 au choix): [6]

1. Nommez deux types de restaurants en France.
2. Quel plat donnerez-vous à des Français dans votre pays?
3. Nommez une entreprise de votre pays.
4. Nommez une entreprise française.

B. Reliez les deux colonnes. [4]

A.	B.
a. Un boucher	1. existe depuis 50 ans
b. Une compagnie	2. vend des fleurs
c. Le savon de Marseille	3. une bouchère
d. Un fleuriste	4. maritime

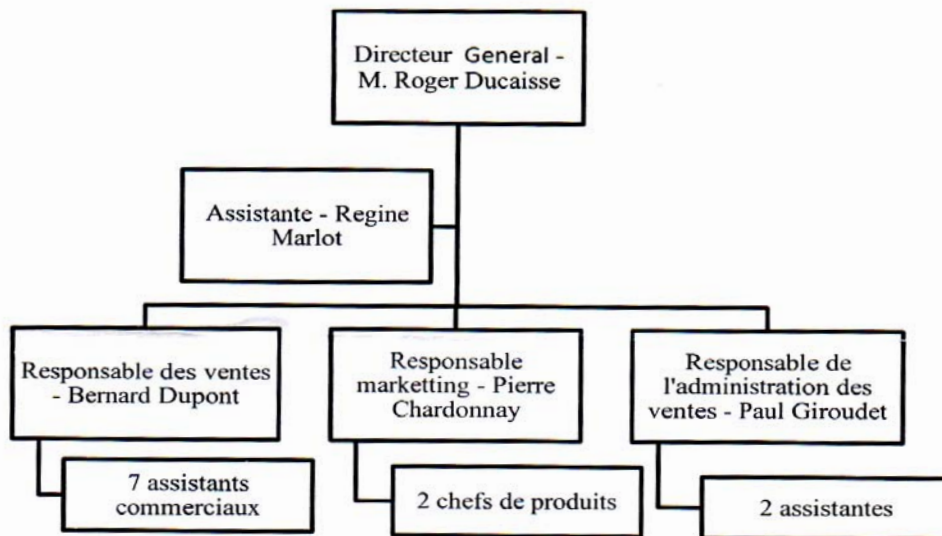
Q.4. Écrivez en forme de paragraphe: [10]

A. Décrivez le processus de fabrication des boîtes de conserves de petits pois. Utilisez les mots suivants: laver, remplir, fermer, stériliser, refroidir, envoyer, des cartons, des distributeurs.

Pour cela utilisez les mots connecteurs – d'abord, puis, après, avec, dans...

OU

B. Voici l'organigramme de l'entreprise GSA.

Q.5. A. Traduisez en anglais: [10]

Usage des locaux et du matériel de l'entreprise

Sauf autorisation exceptionnelle les locaux et le matériel de l'entreprise sont exclusivement réservés aux activités professionnelles. Il est interdit d'emporter à l'extérieur de l'entreprise des objets et produits qui appartiennent à l'entreprise.

Les salariés doivent conserver en bon état le matériel qu'ils utilisent pour leur travail.

B. Traduisez en français (5 au choix): [10]

1. It is prohibited to smoke in the enterprise.
2. She is very organized.
3. We have a range of 400 products.
4. They offered to do an exchange.
5. You have 5 weeks of paid leave.
6. First, I choose a salad.

Q.6 Compréhension de texte:

Quand vous êtes invité chez des Français, vous arrivez avec un léger retard de 10 à 15 minutes pour laisser le temps à votre hôte/hôtesse d'être prêt(e). On n'enlève pas ses chaussures. Quand vous arrivez, vous offrez un petit cadeau comme des fleurs ou une bouteille de vin. Au repas, l'homme le plus important est à la droite de l'hôtesse et la femme la plus importante est à la droite de l'hôte. Par politesse, on accepte de goûter les plats.

A. Dites vrai ou faux: [3]

1. Vous choisissez votre place à table.
2. Vous refusez de manger un plat quand vous n'aimez pas.
3. Vous arrivez avec un léger retard.

B. Trouvez le contraire de 'à gauche' dans le texte. [1]

C. Donnez l'infinitif de 'offrez'. [1]

Total No. of Questions : 5]

P756

SEAT No. :

[Total No. of Pages : 4

[5158]Ext.-126

F.Y. B.Com.

GERMAN

(2013 Pattern)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 100

Note: Use of a dictionary is not allowed.

Frage 1.A.Übersetzen Sie ins Englische.

[10]

Frida ,15 Jahre: Im Stress bin ich jeden Tag! Vor allem am Morgen. Ich stehe um halb sieben auf, ich muss dann duschen, und Haare waschen,frühstücken und meine Tasche packen. Die Zeit ist ziemlich knapp. Ich nehme den Bus um halb acht, und der ist immer so voll, ich bekomme da **nie einen Sitzplatz.** Das ist echt stressig!

Na ja, es gibt auch einen Bus um sieben.Aber dann muss ich um sechs aufstehen.Das schaffe ich nicht! Das ist zu früh für mich!

Also so oder so --- es ist stressig.

B.Übersetzen Sie ins Deutsche. (nur fünf)

[10]

1. Sorry, I cannot speak German.
2. Smoking is not allowed here.
3. Farmers always get up early.
4. Tim, are you changing all wheels?
5. The potatoes weigh two hundred and forty grams.
6. I would like to a single room for one night.
7. The students have noted down all sentences.

Frage 2. A.Beantworten Sie die folgenden Fragen. (nur 5)

[10]

1. Wie finden Sie Ihre Stadt?
2. Beschreiben Sie Ihr Zimmer.
3. Was essen Sie zum Frühstück?
4. Was ist Ihr Hobby?
5. Nennen Sie zwei Städte in Deutschland.
6. Was muss man mitnehmen, wenn man zu einem Campingplatz fährt?
7. Was haben Sie am Wochenende gemacht?

B. Schreiben Sie.

[5]

Sie machen eine Europareise und sind in Paris. Schreiben Sie eine Ansichtskarte an Ihre Freundin !

C. Schreiben Sie einen Dialog!

[5]

P.T.O.

Sie möchten am Wochenende mit Ihrem Freund Tennis spielen. Rufen Sie ihn anä

ODER

Sie machen eine Geburtstagsparty zu Hause und möchten Ihren Freund einladen. Rufen Sie ihn anä

Frage 3. Grammatik

[30]

A. Ergänzen Sie die richtigen Possessivpronomen.

[5]

1. "Wie heißt _____ Mutter, Eva?"
2. „Anna und Leonie, sind _____ Lehrerinnen freundlich?“
3. Das ist Ashish. _____ Land heißt Indien.
4. Wir machen einen Ausflug nach Alibaug. _____ Lehrer kommt mit.
5. Herr Müller, wo ist _____ Sekretärin?

B. Ergänzen Sie die richtigen Personalpronomen.

[5]

1. Alex ist Ingenieur. Ich besuche _____ heute.
2. „Seid _____ mit der Hausaufgabe schon fertig, Kinder?“
3. Meine beiden Kinder studieren an der Uni in Berlin. Ich schicke _____ Geschenke zu Diwali.
4. Die Blumen sind sehr bunt. Ich finde _____ schön.
5. Ach, der Koffer ist schwer. Kannst du _____ helfen?

C. Ergänzen Sie die richtigen bestimmten/unbestimmten Artikel/ Negativ.

[5]

1. „Wie finden Sie d _____ großen Spiegel dort?“
2. Kirstin sucht e _____ Einzelzimmer in Göttingen.
3. Das Mädchen setzt d _____ Puppe auf d _____ Stuhl.
4. „Gratulierst du _____ neuen Chef?“
5. Ich kann nicht schreiben. Ich habe _____ Kugelschreiber.

D. Bilden Sie das Perfekt.

[5]

1. Ich schreibe gerade eine Mail.
2. Herr Kaiser fährt nach Amsterdam.
3. Rufst du heute deinen Chef an?
4. Thaisong studiert Kunst in Dresden.
5. Am Wochenende putzen wir unsere Schuhe.

E. Formulieren Sie die Sätze ins Imperativ um.

[5]

1. Kannst du bitte die Tür schließen?
2. Könnt ihr heute ein bisschen länger arbeiten?
3. Wiederholen Sie die Sätze bitte noch einmal ?
4. Kannst du etwas langsamer sprechen?
5. Nehmen Sie ein Glas Cola, Frau Groner?

F. Ergänzen Sie das richtige Modalverb.

[5]

1. Die Schüler _____ die Artikel auswendig lernen. Das sagt die Lehrerin
2. Die Ampel ist rot. Das Auto _____ warten.

3. Im Krankenhaus _____ man nicht rauchen.
4. „Mama, wir _____ Eis essen“
- „Nein, es ist sehr kalt, ihr _____.“

Frage 4. Wortschatz

A. Was passt nicht?

[5]

1. Jacke ----- Mantel----- Schuhe----- Pullover
2. Krankenhaus----- Park ----- Schule-----Küche
3. kommen ----- lernen----- wohnen----- arbeiten
4. Radio----Tisch-----Handy----- Kühlschrank
5. Paris---- London---- Berlin----- Delhi

B. Schreiben Sie das richtige Wort.

[5]

1. Orangen, Bananen, Äpfel sind _____.
2. Ahmad kommt aus der Türkei. Seine Staatsangehörigkeit ist _____.
3. Mona sucht eine _____ als Sekretärin.
4. Ich möchte bestellen. Der Kellner bringt eine _____.
5. Hast du _____ ? – Ja, zwei Brüder.

C. Welche Wörter passen zu dem Thema? Schreiben Sie mindestens 5 Wörter pro Thema!

[10]

1. Sport
2. Krankenhaus
3. Universität
4. Ferien

Frage 5. Lesen Sie die E Mail und beantworten Sie die Fragen.

[10]

Liebe Frau Meier,

heute schicke ich Ihnen diese Nachricht aus Kiel. Die Konferenz hier dauert einen Tag länger und am Donnerstag sind noch ein paar Besprechungen. So muss ich länger bleiben und kann leider erst Freitag in der Firma zurück sein. Bitte sagen Sie alle Termine ab, für Mittwoch und auch für Donnerstag und notieren Sie bitte alle Anrufe.

Am Freitagnachmittag gegen 13 Uhr bin ich dann wieder im Büro. Mein Zug ist um 12.20 Uhr am Hauptbahnhof Düsseldorf. Zum Schluss noch eine Bitte: die Blumen in meinem Büro brauchen bestimmt Wasser. Können Sie bitte die gießen? Danke schön.

Viele Grüße aus Kiel. (Hier ist es viel kalt und windig.)

Bis dann

C. Meyer
Geschäftsführerin
Schrader GmbH, Düsseldorf

PS : Sie können mich auf dem Handy erreichen.

A. Richtig oder Falsch?

4

1. Die Firma heißt Schrader.
2. Frau Meier ist die Schwester von C.Meyer.
3. Frau Meier ist jung.
4. Meyer kommt am Freitag zurück.

B. Beantworten Sie.

4

1. Wo ist Frau Meyer zur Zeit? Warum ?
2. Was soll Frau Meier für Frau Meyer tun?

C. Schreiben Sie zwei Feminin Nomen aus dem Text.

2

Total No. of Questions : 5]

SEAT No. :

P757

[5158]Ext.- 127

[Total No. of Pages : 3

F.Y. B.Com.

SANSKRIT (संस्कृत)
Amarbhārati (अमरभारती)
(2013 Pattern)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks :100

Instructions in Candidates:

- 1) All questions are compulsory.
सूचना : सर्व प्रश्न अनिवार्य आहे.
2) Figures to the right indicate full marks.
उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

प्रश्न 1) Translate each two From 'A' and 'B' sections into Marathi or English. [20]

‘अ आणि ‘ब’ विभागातील प्रत्येकी कोणत्याही दोहोंचे मराठीत किंवा इंग्रजीत भाषांतर करा.

SECTION - 'A' / विभाग - 'अ'

i) राजा - एष प्रतिसंहतः । (इति यथोक्तं करोति ।)

वैखानस - सदृशमेतत्पुरुवंशप्रदीपस्य भवतः ।

जन्म यस्य पुरोर्वंशे युक्तरूपमिदं तव ।

पुत्रमेवंगुणोपेतं चक्रवर्तिनमाप्नुहि॥

इतरौ - (बाहू उद्यम्य) सर्वथा चक्रवर्तिनं

पुत्रमाप्नुहि ।

राजा - (सप्रमाणम्) प्रतिगृहीतम् ।

ii) तन्मया गृहागतेन बुभुक्षया पीडयमानेन त्वत्स्काशात् भोजनमर्थनीयम् । तन्न त्वयैका किन्यास्य भूपते रक्तभोजनं कर्तुं युज्यते । तच्छ्रुत्वा मन्दविसर्पिव्याह - भो यदि मया सह रक्तपानं करिष्यसि ततिष्ठ । अभीष्टतरं रक्तमास्वादय । सोडब्रवीत् 'भगवति एवं करिष्यामि यावत्त्वं नास्वादयसि प्रथमं नृपरक्तं तावन्मया देवगुरूकृतः शपथः स्यात् यदि तदास्वादयामि । एवं तयोः परस्परं वदतोः स राजा तच्छयनमासाद्य प्रसुप्तः ।

P.T.O.

- iii) साम्प्रतं गणपत्युत्सवो वादातीतः । लोकमान्यकाले नेयं लोकस्थितिः । विविध प्रकारेणा यमुत्सवस्तदाऽडक्षिप्तः । परं सर्वे डप्याक्षेपा निरस्ताः । उत्सवे नैकप्रकारान् विषया नधिकृत्य व्याख्यानैर्ज्ञानदानं, तेन लोकप्रबोधः इति तस्य फलम् । लोकमान्यः केसरिपत्रे विविधप्रकारेण एतादृशानामुत्सवाना मावश्यकता प्रतिपादिता ।

SECTION - 'B' / विभाग - 'ब'

- i) दनोः सकाशात्तत्वेन प्रभावं ते महात्मनः ।
श्रुतं प्रत्यक्षमिच्छामि संद्रष्टुं यदि मन्यसे ॥
एतत्तु वचनं श्रुत्वा रामवक्त्राद्विनिःसृतम् ।
शबरी दर्शयामास तावुभौ तद्वनं महत् ॥
- ii) राज्यलुधः पुनः कर्ण समाव्यथसि पाण्डवान् ।
यदा शकुनिमाश्रित्य क्व ते धर्मस्तदा गतः ।
यदाभिमन्युं बहवो युद्धे जहनुर्महारथा : ।
परिवार्य रणे बालं क्व ते धर्मस्तदा गतः ॥
- iii) राज्ञः सम्बोधनं किं स्यात् सुग्रीवस्य तु का प्रिया ।
अधनास्तु किमिच्छन्ति ? आर्तेः किं क्रियते वद ॥
आनन्दयति कोऽत्यर्थं सज्जना नेव भूतले ।
प्रबोधयति पद्मानि तमांसि च हन्ति कः ॥

प्रश्न 2) Explain with reference to context any two from each section 'A' and 'B'. [20]

‘अ’ आणि ‘ब’ विभागातील प्रत्येकी कोणत्याही दोहोंचे संसदर्भ स्पष्टीकरण द्या.

SECTION - 'A' / विभाग - 'अ'

- i) मिथ्यावादे स्तेयदण्डः ।
ii) तन्मात्रं च स्मृतं सारं यदर्थं यतते जनः ।
iii) त्वयि एवमौदार्यं विधत्ते चेत् तर्हि अस्मिन् सिंहासने समुपाविश ।

SECTION - 'B' / विभाग - 'ब'

- i) न विभुञ्चन्ति शस्त्राणि शूरा साधुव्रते स्थिताः।
- ii) कुर्ववधानं महदवधानम् ।
- iii) विना मुखं कोऽस्मि वदामि नित्यम् ॥

प्रश्न 3) Write a summary of the lesson 'गणेशोत्सवः' [20]

'गणेशोत्सवः' या पाठाचा सारांश लिहा.

OR/किंवा

Write a summary of the lesson 'दारिद्रमोचनम्'

'दारिद्रमोचनम्' या पाठाचा सारांश लिहा.

प्रश्न 4) Critically appreciate the lesson 'ऋणादानम्' [20]

'ऋणादानम्' या पाठाचे रसग्रहण करा.

OR/किंवा

Write a summary of the lesson 'मोहमुद्गर'

'मोहमुद्गर' या पाठाचा सारांश लिहा.

प्रश्न 5) Write a short note on any two of the following. [20]

खालीलपैकी कोणत्याही दोहोंवर विवेचक परिच्छेद लिहा.

- i) रामायणम्
- ii) शङ्कराचार्यः
- iii) मन्दविसर्पिणी युका

[5158]Ext.-128

F.Y.B.Com. (External)

ARABIC - GEN - I

(2013 Pattern)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 100]

Q.I. Translate into English or Urdu or Marathi any
Two of the following Passages: (20)

(الف) — كَانَ وَلَدٌ يَنْظُرُ الْفَيْلَ فِي حَدِيثِهِ
الْحَيَوَانَ ، فَمَدَّ يَدَهُ إِلَى الْيَدِ بِتَفَاحَةٍ ، وَلَمَّا هَمَّ
الْفَيْلُ أَنْ يَأْخُذَهَا قَبِضَ الصَّبِيُّ يَدَهُ حَتَّى لَا
يَبْلُغَ الْفَيْلُ إِلَى التَّفَاحَةِ ، ثُمَّ عَادَ وَمَدَّ يَدَهُ
بِالتَّفَاحَةِ مَرَّةً ثَانِيَةً - وَعَمِلَ لِمَاعِمْ أَوَّلَ مَرَّةٍ -
فَغَضِبَ الْفَيْلُ وَلَكِنُّهُ صَبَرَ عَلَى الصَّبِيِّ حَتَّى سَهَا عَنْهُ
وَمَدَّ خُرْطُومَهُ وَخَطَفَ طَرَبُوشَهُ فَرَزَعَقَ الْوَلَدُ
وَبَكَى ، فَمَدَّ الْفَيْلُ خُرْطُومَهُ بِالطَّرَبُوشِ ، وَلَمَّا هَمَّ
الْوَلَدُ أَنْ يَأْخُذَهُ قَبِضَ خُرْطُومَهُ - وَعَمِلَ مَعَهُ كَمَا
عَمِلَ هُوَ مَعَ الْفَيْلِ - فَضَحِكَ النَّاسُ كَثِيرًا مِنْهُ -

(ب) — فِي السَّمَاءِ سَحَابٌ كَثِيرٌ - وَقَدْ نَزَادَ
شَيْبًا فَتَشِيبًا - حَتَّى صَارَ الْآنَ أَسْوَدَ جَدًّا وَحَجَبَ
الشَّمْسُ - اسْمَعْ هَذَا صَوْتِ الرَّعْدِ وَلَا بُدَّ
أَنْ يَأْتِيَكَ لَعْدَةُ الْمَطَرِ جَالًا - النَّظَرُ الْبَرِقُ يَلْمَعُ

فِي السَّمَاءِ وَيُنزِلُ الْأَرْضَ - هَذِهِ قَطْرَةٌ مَطَرٍ عَلَى
يَدِي - تَعَالَ تَقْضُ فِي هَذَا الْبَابِ لِنَرَى الْمَطَرَ
يُنزِلُ عَلَى الْأَرْضِ - وَنَحْنُ عَلَى بُعْدٍ - يَجْرِي النَّاسُ
إِلَى هُنَا وَإِلَى هُنَاكَ ، وَقَدْ لَشِرُّ وَالظُّلْمُ ، خَوْفًا
مِنَ الْبَلَلِ - وَالْمَاءُ يُنزِلُ مِنَ الْمَنَارِ يُبِ -
الْمَطَرُ انْقَطَعَ الْآنَ - فَهَيَّا بِنَا إِلَى الْبَيْتِ -

(ج) - اِشْتَرَى لِي أَبِي سَاعَةً مِنْ يَوْمَيْنِ -
فَأَخَذْتُهَا فِي يَدِي وَوَضَعْتُهَا عَلَى أُذُنِي وَ
سَمِعْتُ سَوْتَهَا وَهِيَ تَدُقُّ « طَقْ - طَقْ » ثُمَّ
وَضَعْتُهَا فِي جَيْبِي خَوْفًا عَلَيْهَا - وَقَدْ فَتَحَهَا أَبِي
أَمَا مَيٌّ مِنْ كُلِّ جِهَةٍ لِأَسَاحَا - وَمَا كُنْتُ رَأَيْتُ
دَاخِلَهَا مِنْ قَبْلُ - وَهِيَ مَوْضُوعَةٌ فِي ظَرْفٍ مِنْ
الْفِضَّةِ أَبْيَضُ - وَعَلَى وَجْهَيْهَا غَطَاءٌ مِنَ الرَّجَاجِ -
لِيُظْهِرَ تَحْتَهُ الْمِينَاءُ - مُقَسَّمًا إِلَى اثْنَتَيْ عَشْرَةَ
سَاعَةً وَسِتِّينَ دَقِيقَةً - وَفِيهِ عَقْرٌ بَانَ
يَدُورَانِ ، وَاحِدٌ كَبِيرٌ لِلدَّقَائِقِ ، وَالثَّانِي
صَغِيرٌ لِلْسَّاعَاتِ ، وَفِي جَنْبِهَا مِسْمَارٌ -

Q. 2. Translate & Explain any five of the following Verses: (20)

- ① إِنَّ الْفِرَاشَ أُنْثَىٰ عَمَّا
فِيهِ تَنَامُ دَائِمًا
- ② نَمَّ يَا حَبِيبِي سَالِمًا
نَمَّ آمِنًا نَمَّ آمِنًا
- ③ سَاعَ النَّهَارِ وَاجْتَنِبْ
مَعَهُ الْعَنَاءَ وَالتَّعَبَ
- ④ وَاللَّيْلَ بِالْأَمْنِ اقْتَرَبْ
نَمَّ آمِنًا نَمَّ آمِنًا
- ⑤ بَاتَتْ عَصَا فَيْرٍ الْخَرَدُ
فِي حِفْظِ مَوْلَانَا الصَّمَدُ
- ⑥ مَنْ لَيْسَ يَغْضُلُ عَنْ أَحَدٍ
نَمَّ فِي جِوَاهِرِ آمِنًا
- ⑦ نَمَّ آمِنًا حَتَّى السَّكْرِ
مِنْ مَلِكٍ هَنِيمٍ أَوْ كَدْرٍ
- ⑧ نَمَّ نَمَّ فِي
جِوَاهِرِ آمِنًا

Q.3. Translate into English any five (A) of the following Sentences—: (15)

- ① أَمَدًا رَّسَّ الْجَدِيدُ رَجُلًا طَوِيلًا
- ② أَلْبِنْتُ الصَّغِيرَةَ لِأَعْبَتِهِ
- ③ ذَلِكَ أَمَدًا رَّسَّ مَشْخُورًا
- ④ هَذِهِ الْخَافِلَةُ قَادِمَةٌ مِنَ الطَّيِّبَةِ
- ⑤ عَلَيَّ رَاجِعٌ مَعَ فَاطِمَةَ مِنَ السُّوقِ
- ⑥ التَّلْمِيذُ ذَاهِبٌ إِلَى الْمَدْرَسَةِ
- ⑦ هَذَا الْكُرْسِيُّ سَيِّئٌ مَرِيضٌ
- ⑧ مَكْتَبُهُ بَعِيدٌ مِنْ بَيْتِهِ

(B) Translate into Arabic any five of the following Sentences—: (15)

- ① The boy is bright.
- ② This School is good.
- ③ There is a student in the class.
- ④ In the fridge there is an apple.
- ⑤ On the window there is a curtain.
- ⑥ She is busy in her office.
- ⑦ No, his college is closed—.
- ⑧ The television of Farida is in her room.

Q. 4. Explain with examples any two of the following topics: (15)

- ① حُرُوفُ الْجَائِزِ — ② أَسْمَاءُ الْإِشَارَةِ -
③ الْمُبْتَدَأُ وَالْخَبَرُ — ④ الْأَعْرَابُ

Q. 5. (A) Summarise any one of the following: (05)

- ① النَّهْضَةُ — ② الْحَرِيْقُ

(B.) Write in Arabic any one of the following: (05)

- ① الشُّهُورُ الْمِيْلَ دِيَّةً —
② عَشْرَةُ الضَّائِقِ لِلْفُنْدُقِ

(C.) Write a letter in Arabic to the company or bank manager. (05)

الْتُّبُّ الرَّسَالَتِ فِي الْعَرَبِيَّةِ
إِلَى مَدِيرِ الشَّرْكَةِ أَوْ مَدِيرِ الْبَنْكِ

